

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Czang-Ku-Feng czy Hankou?

„Nieoczekiwane“ zawieszenie broni pod Czang-Ku-Feng jest przez opinię publiczną Zachodu tłumaczone różnie. Część opinii doszukuje się przyczyn takiego obrotu sprawy na Dalekim Wschodzie w demoralizacji armii sowieckiej, która w całej pełni miała ujawnić się w okresie przeszło dziesięciodniowej sowiecko-japońskiej walki zbrojnej o wzgórze Czang-Ku-Feng.

Wg tej wersji armia sowiecka, z powodu panującej w niej demoralizacji, miała okazać się zupełnie niezdolną do wojny z Japonią. Poza tym sytuacja wewnętrzna Rosji Sowieckiej jest tego rodzaju, że, pomimo buńczucznych tonu sowieckiego aparatu propagandy, w kraju, w związku z konfliktem na Dalekim Wschodzie, zaczęła się szerzyć niebywała wprost panika. Wszystko to razem wzięte, jak twierdzą rzecznicy powyższej wersji, zmusiło władców Kremla do porzucenia niustępliwiej postawy w stosunku do Japonii i pójsia na kompromis oraz pokojowe załatwienie sprowokowanego przez Moskwę 11 lipca rb. incydentu nadgranicznego.

Wg innej natomiast wersji, przyczyn zawieszenia broni należy szukać w obawie Tokia, które stanęło w obliczu prowadzenia wojny na dwa fronty, tj. na froncie chińskim i na froncie sowieckim. Perspektywa ta-

kiej wojny miała właśnie spowodować to, że decydujące czynniki Japonii dołożyły wszelkich starań, by doprowadzić do pokojowego załatwienia „konfliktu granicznego“ i zaniechania sowiecko-japońskich działań wojennych, które uniemożliwiały Tokiu prowadzenie skutecznej ofensywy na froncie chińskim.

Obie te wersje, naszym zdaniem, zawierają tylko część prawdy. Jeżeli bowiem armia sowiecka okazała się naprawdę całkowicie zdemoralizowaną i niezdolną do walki, w takim razie są zupełnie niezrozumiałe następujące słowa japońskiego ambasadora w Moskwie, Szigemitsu, wypowiedziane podczas ostatniego spotkania z Litwinowem: „Naszym szczerym życzeniem jest pokojowe załatwienie tej nieszczęsnej sprawy“. Wątpliwą jest bowiem rzeczą, czy japońskie sfery kierownicze, które są przekonane o konieczności wojny z Rosją Sowiecką, mogły żywić „szczerze życzenie pokojowego załatwienia nieszczęsnej sprawy“ Czang-Ku-Fengu wówczas, gdy przekonały się, iż najgroźniejszy ich przeciwnik na kontynencie azjatyckim nie posiada armii zdolnej do wojny. Gdyby armia sowiecka okazała się podczas ostatniej małej wojenki sowiecko-japońskiej naprawdę całkowicie nie niewarta — to amb. Szigemitsu rozmawiałby z Litwinowem w

nieco innej formie a Tokio zamiast „szczerego życzenia pokojowego załatwienia nieszczęsnej sprawy“ Czang-Ku-Feng postarałoby się o załatwienie w sposób dla Japonii korzystny całokształtu stosunków sowiecko-japońskich.

Przez to jednak bynajmniej nie chcemy powiedzieć, że armia sowiecka po ostatnich „czystkach“ stalinowskich jest w doskonałym stanie i że sytuacja wewnętrzna Rosji Sowieckiej pozwala jej na prowadzenie poważniejszej wojny. Twierdziłmy zawsze i dziś pozostajemy przy tym samym zdaniu, że Rosja Sowiecka nie jest przygotowana do wojny. Tym nie mniej jest zdolna do przeprowadzania różnego rodzaju prowokacji, dywersyj oraz intryg, mających na celu realizację swych imperialistycznych interesów politycznych.

Z całą pewnością można dziś już twierdzić, że gdy Moskwa sprowokowała 11 lipca incydent graniczny w trójkącie sowiecko-mandżursko-koreańskim, który następnie przekształcił się w małą wojnę sowiecko-japońską, chodziło jej nie o zajęcie wzgórza Czang-Ku-Feng lecz o dywersję, mającą na celu obronę Hankou przed atakiem japońskim.

Imperializm moskiewski bowiem, który w rozgrywce z imperializmem japońskim na kontynencie azjaty-

kim postawił ostatnio na nacjonalizm chiński i powiązał się z nim różnymi jawnymi i tajnymi układami — unika otwartego starcia z Japonią. Władcy Kremla wiedzą doskonale, że Japonia, aczkolwiek przeszło roczną wojną z Chinami jest bardzo wyczerpana, to jednak w razie ostatecznej konieczności mogłaby stawiać dość skuteczny opór Rosji Sowieckiej. A przy takim stanie rzeczy wojna z Japonią nie byłaby krótka i łatwa. Tym bardziej, że w razie zwycięstw Moskwy pomoc Anglii dla Japonii byłaby więcej niż pewna. Takie zaś komplikacje nie leżą w interesie Rosji Sowieckiej. Mogłyby bowiem, przy przedłużaniu się wojny, doprowadzić do wstrząsów wewnętrznych i, o ile nie obalić, to w każdym razie mocno podważyć regime stalinowski.

Co innego natomiast dywersja, kiedy z góry się wie, iż przeciwnik zdolny do obrony nie jest zdolny prowadzić dłuższej wojny na szeroką skalę. Taką dywersję, gdy związana z nią gra zaczyna być bardzo niebezpieczna, można przerwać, zamieniając huk armat na słodkie frazesy dyplomatów.

W chwili obecnej jesteśmy świadkami takiej właśnie sytuacji na pograniczu sowiecko-japońskim. Po walkach zbrojnych, które trwały bez przerwy od 29 lipca do 10 sierpnia, nastąpiło zawarcie układu rozjem-

go. Z chwilą zaś zawarcia tego układu przystąpiono do grzebania ofiar „zbrojnego incydentu granicznego“, wyłaniania komisji i t. d. — słowem: do pertraktacji pokojowych.

To jednak nie zmienia faktu, że od 11 lipca, t. j. od początku „incydentu“, wojska japońskie nie posunęły się w Chinach ani o krok naprzód i nie zajęły Hankou, który, wg obliczeń i zapowiedzi sztabu japońskiego, miał być zdobyty około 20 lipca.

A o to przede wszystkim chodziło Moskwie, ukrywającej się w zasadniczej rozgrywce z Tokio za plecami marszałka Cziang-Kai-Szeka. W międzyczasie bowiem Hankou został ewakuowany, wojska chińskie umocniły swe pozycje i t. d.

Tego rodzaju taktyki dywersyjnej w rozgrywce z Japonią Rosja Sowiecka prawdopodobnie nie wyrzuci się i po pokojowym załatwieniu sprawy Czang-Ku-Feng. Taktyka ta bowiem, mając za zadanie jak największe wyczerpanie Japonii w wojnie chińsko-japońskiej, jest bardzo dla Rosji korzystna. Dopóki wojna japońsko-chińska będzie trwała, należy oczekiwać nowych incydentów na granicy sowiecko-japońsko-mandżurskiej.

Jednocześnie jednak łatwo przewi- dzieć, że wcześniej czy później wybuchnie taki incydent graniczny pomiędzy Moskwą a Tokio, którego już nie będzie można zlikwidować w sposób pokojowy. Zet.

Ostatnie zdjęcie z pobytu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Lauranie w Italii

Blum nawołuje strony walczące w Hiszpanii do porozumienia

PARYŻ, (PAT). — B. premier Blum wystąpił na łamach „Populaire“ z apelem na rzecz mediacji w Hiszpanii między oboma walczącymi stronami.

Wystąpienie to jest o tyle charakterystyczne, iż dotychczas socjaliści francuscy, jak i cała lewica, byli przeciwni mediacji między rządem barcelońskim a gen. Franco, wierząc w zwycięstwo strony rządowej. Blum uważa, iż mediacja mogłaby mieć miejsce dopiero po odpowiednim przygotowaniu gruntu, a przede wszystkim dopiero po wycofaniu ochotników cudziemijskich i naturalnie przy przyjaci-

skim pośrednictwie Anglii i Francji.

Ta nagła zmiana stanowiska socjalistów w sprawie hiszpańskiej wywołała duże zainteresowanie w kołach politycznych, w których zadają sobie pytanie, czy za wystąpieniem p. Bluma nie kryje się inicjatywa samego rządu barcelońskiego i czy w ten sposób rząd nie zamierza wysondować opinii czynników zainteresowanych. „La Liberté“ przypuszcza nawet, że artykuł p. Bluma jest bezpośrednim wynikiem ostatniego załamania się natarcia wojsk rządowych nad Ebro.

24 Arabów i 13 Żydów zabito Tygodniowy bilans rozruchów w Palestynie

JEROZOLIMA (Pat). W pierwszym tygodniu sierpnia zabito w Palestynie 43 osoby. W tej liczbie 24 Arabów, (7 członków band), 13 Żydów, 2 żołnierzy angi-

skich i 4 policjantów. Rannych w tym okresie było 65 osób, a mianowicie 23 Arabów (12 członków band), 27 Żydów i 15 policjantów oraz żołnierzy angielskich.

Prawie 4.000 żołnierzy utraciły obie strony w walkach o Czang-Ku-Feng Pierwsza konferencja przedstawicieli obu armii

TOKIO (Pat). Według obliczeń japońskich straty po obu stronach podczas walk o Czangku-feng są następujące:

Wojska sowieckie do dn. 11 bm. straciły przeszło 3000 żołnierzy.

Japończycy do dnia 9 bm. stracili 300 zabitych i 600 rannych.

Niezwłocznie po zakończeniu walk żołnierze japońscy zatknęli na okopach japońskich flagi narodowe. W odpowiedzi na to żołnierze sowieccy umieścili na swych stanowiskach flagi czerwone.

Po zawarciu rozejmu setki Koreańczyków wraca do swych wsi, z których ludność była ewakuowana. Wsie koreańskie są częściowo zniszczone przez bombardowanie lotnictwa sowieckiego.

KEIJO (KOREA), (PAT). — Szezegóły układu rozjemczego jak donosi komunikat głównej kwatery armii koreańskiej, są w dalszym ciągu omawiane na miejscu przez przedstawicieli armii japońskiej i sowieckiej.

Komunikat stwierdza, iż armia koreańska od dnia 11 bm., to zn. od początku zajść z powodzeniem odparła powtarzające się uparte ataki przez walczące nieprzyjaciela. Siły sowieckie składały się z 3 dywizji piechoty, 2 dywizji kawalerii, 300 czołgów i około 100 samolotów.

Z granatami bez zapalników wysłali Sowiety swych żołnierzy na front

BERLIN (Pat). Korespondent dziennika „Angriff“ na Dalekim Wschodzie donosi z Yuki, że odbył rozmowę z kilkoma żołnierzami sowieckimi, którzy złożyli broń i przeszli na stronę japońską. Żołnierze ci, aczkolwiek zaopatrzeni w najnowszą broń, źle byli odżywieni i źle u-

mundurowani

Granaty ręczne, w które byli zaopatrzeni, nie miały zapalników, które dowódcy wojskowe w obawie, iż broń skierowana być może przeciw własnym oficerom, dostarcza żołnierzom dopiero w ostatecznej chwili przed atakiem.

Samoloty japońskie zbombardowały Hankou

HANKOU, (Pat). Samoloty marynarki i armii japońskiej zbombardowały wczoraj miasto. Pierwsza grupa samolotów obrzuciła bombami stację i linię kolejową. Druga grupa, licząca

3 samolotów zbombardowała wybrzeże rzeki, trzecia obrzuciła bombami dzielnicę położoną w bezpośrednim sąsiedztwie z koncesją japońską. Bombami uszkodziły zbiorniki z benzyną.

Dużo wody upłynie nim Sowiety i Japonia realnie załatwią spór

LONDYN, (PAT). — Wiadomość o rozejmie na Dalekim Wschodzie przyjęta została w Londynie z wyraźnym zadowoleniem. Od samego początku konflikt ten oceniano w tutejszych kołach jako lokalny i nie żywiono obaw, aby przeistoczył się w regularną wojnę.

„Times“ podkreśla, że ustanie wrogich działań nie oznacza, by spór między

2) Zwłoki zabitych żołnierzy na przedpolu będą zabrane przez każdą ze stron.

3) Pozycje zajmowane przez obie armie będą ustalone i stwierdzone w południe dn. 13 bm.

4) Porozumienie w powyższych sprawach będzie zawarte na piśmie a odnośne dokumenty wymienione między obu stronami.

Rosja a Japonią uległ załatwieniu, ale oczna to, że po dwóch tygodniach zwycięstwa tych walk obie strony uciekły się do pokojowych środków. Sytuacja w Czangku-feng oraz warunki rozejmu są jednak nieco niejasne. Obie strony, tak jak to zwykle bywa na Dalekim Wschodzie, rozczą sobie pretensje do zwycięstwa.

„Daily Telegraph“ stwierdza, że rozejm wywołał powszechne uczucie ulgi. Rozkaz zaprzestania ognia został lojalnie wykonany przez obie strony. „Daily Telegraph“ uważa, że w obecnej chwili Tokio nie mogło sobie życzyć konfliktu z Sowiecami.

Liberalny „Manchester Guardian“ podkreśla, że celem zawarcia rozejmu należało pokonać względy prestiżowe oraz nie zależność wojsk miejscowych po obu stronach.

„News Chronicle“ uważa, że dużo czasu minie, zanim rozejm doprowadzi do realnego załatwienia sporu. Komisja graniczna, składająca się z 2 Rosjan, 1 Japończyka i 4 przedstawicieli Mandżukuo, nie będzie posiadała przewodniczącego i wobec tego łatwo przewidzieć trudności, jakie w związku z tym wynikną, pomimo, iż ani ZSRR ani Japonia nie chcą obecnie wojny.

Polska ograniczy swoją współpracę z Ligą Narodów

LONDYN, (PAT). — Dzienniki angielskie podają wiadomości o zamierzonym zlikwidowaniu stałej delegacji przy Lidze Narodów oraz pogłoski, iż Polska za mierz zrzec się z miejsca w Radzie Ligi.

„Times” w korespondencji z Genewy zaznacza, iż zamiar Polski niewątpliwie rozumiany będzie jako chęć wywarcia presji na wielkie mocarstwa, by przyspieszyły reformę Ligi. Biorąc pod uwagę różnicę decyzji, powzięte przez państwa północne, oraz wystąpienie z Ligi pewnych państw południowo-afrykańskich, korespondent „Times’a” stwierdza, że sprawa reformy Ligi staje się coraz bardziej aktualną, i zwraca uwagę na brak kandydatów na miejsce Polski w Radzie

„Manchester Guardian” pisze, że ci, którzy bacznie śledzili stanowiska polityki polskiej wobec zbiorowego bezpieczeństwa i jej niechęć wobec art. 16 paktu, nie będą zdziwieni decyzją zlikwidowania stałego przedstawicielstwa Polski przy Lidze Narodów.

Zapowiedź, że Polska nie będzie kandydowała do Rady Ligi, wytłumaczyć można tym, że rząd polski zniechęcił się do instytucji genewskiej oraz że chce uniknąć zabierania głosu w pewnych zagadnieniach międzynarodowych. Wydaje się być rzeczą pewną, że Polska pozostaje w Lidze Narodów, ograniczając swoją współpracę i kontakt z tą instytucją o wiele bardziej anijeli dotychczas. Należy

Z Rady Nacz. OZN

Dyskusja na temat wyborów samorządowych

WARSZAWA, (PAT). — W piątek w drugim dniu obrad Rady Naczelnej Obozu Zjednoczenia Narodowego, przed południem dr. Z. Dollinger o-mówił stanowisko OZN w sprawie wyborów samorządowych. Po referacie przeprowadzono obszerną dyskusję, która wykazała zgodność i jednolitość poglądów władz naczelnych OZN na to doniosłe wydarzenie w życiu wewnętrznym państwa.

W SPRAWIE OBNIŻKI CEN ZBOŻA.

Po przerwie obiadowej Rada Naczelna przy udziale przedstawicieli resortów gospodarczych rządu z p. min. Poniatowskim na czele obradowała nad zagadnieniem przeciwdziałania obniżce cen zboża. W obszernej dyskusji, jaka się nad tym tematem wywiązała, wziął również udział p. min. Poniatowski. W wyniku dyskusji Rada Naczelna OZN uchwaliła wniosek na następującej treści:

„Przywiązując najwyższą uwagę do zagadnienia cen zboża, które są ściśle związane z zagadnieniem opłacalności wytwórczości rolnej, rada naczelna upoważnia prezydium Rady Naczelnej do przedstawienia poglądów i postulatów, wyrażonych w toku obrad Rady Naczelnej w tej materii, szefowi rządu oraz p. wice premierowi Kwiatkowskiemu.

DZIS ODCZYT WICEMARSZ. MIEDZIŃSKIEGO.

Dzisiaj, w sobotę odbędzie się ostatnie plenarne posiedzenie Rady Naczelnej, na którym członek prezydium Rady wicemarszałek Sejmu Bogusław Miedziński wygłosi referat na temat „Zagadnienia OZN na tle ogólnej sytuacji politycznej”.

Po referacie nastąpią sprawozdania komisji rolnej i oświatowo wychowawczej i przyjęcie przez Radę opracowanych przez nie uchwał.

Polscy oficerowie rezerwy z wizytą w Rumunii

Moment złożenia wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza w Bukareszcie, przez bawiącą z wizytą w Rumunię delegację Związku Oficerów Rezerwy Rzplitej Polsk.

przypuszczać, że niektóre inne państwa zajmą podobne stanowisko wobec Ligi, co Polska.

PARYŻ, (PAT). — Dzienniki francuskie zachowują całkowitą rezerwę, o ile chodzi o wiadomości na temat stanowiska rządu polskiego wobec Ligi Narodów. Prasa paryska prawie że powstrzymała się dziś od podawania depesz na ten temat.

Z prasy francuskiej stanowisko Polski wobec Ligi Narodów omawia jedynie na czele publicysta „Journal des Debats” Pierre Bernus, który oświadcza, że aczkolwiek nie wydaje się, by Polska zamierzała w obecnej chwili wycofać się z pełnej z Ligi, to jednak ostatnie jej posunięcie świadczyłoby, iż rząd polski w coraz wyraźniejszy sposób oddala się od instytucji genewskiej.

Bla chę ocynkowaną ta ś m o w ą
poleca
„Sędzimir”
I. CHELEM Sp-cy

Wilno, Końska 16, tel. 2-91

Włochy nie dają paszportów do Francji Odwet Francji

PARYŻ, (Pat.) Ministerstwo spraw zagranicznych komunikuje: 5 sierpnia władze włoskie wstrzymały swoim obywatelom wydawanie paszportów zarówno indywidualnych, jak zbiorowych na wyjazd do Francji. Upatrując w tym jedynie inicjatywę władz niższych instancji, co do której włoskie ministerstwo spraw zagranicznych oraz ambasada włoska w Paryżu oświadczyły, iż nie im nie jest wiadome, rząd francuski niezwłocznie interweniował celem uzyskania wyjaśnień. Pomimo kilkakrotnych interwencji, dopiero 12 sierpnia otrzymano potwierdzenie, że istotnie zostały wstrzymane wszystkie paszporty zbiorowe na wyjazd do Francji, zaś podania o paszporty indywidualne są badane w każdym poszczególnym wypadku.

W obliczu tego potwierdzenia, które mu nie towarzyszyło żadne wyjaś-

nienie ani usprawiedliwienie zarządzeń, mogących w sposób najbardziej ubolewający godny zaszkodzić stosunkom pomiędzy obu krajami — władze francuskie z wielkim żalem widziały się zmuszone wydać aż do nowego rozporządzenia z dniem 13 sierpnia analogiczne zarządzenia wobec Francuzów, pragnących udać się do Włoch:

1) Turyści francuscy nie będą mogli udawać się do Włoch na krótki pobyt na podstawie kart turystycznych, wydawanych przez konsulaty włoskie;

2) obywatele francuscy, pragnący udać się do Włoch, będą musieli usprawiedliwić konieczność podróży oraz uzyskać specjalną wizę władz administracyjnych;

3) udzielanie zbiorowych paszportów na wyjazd do Włoch zostało wstrzymane.

Frank francuski spada pomimo uspokajania ministra skarbu

PARYŻ, (Pat.) Wobec utrzymujących się niepokojących pogłosek na temat sytuacji monetarnej minister finansów Marchandau udzielił wywiadu dziennikowi „Epoque”, w którym oświadczył, iż żadne istotne przy czyny nie usprawiedliwiają pesymizmu co do sytuacji finansowej Francji, jakiemu dają wyraz niektóre dzienniki.

Skarb państwa — oświadczył minister — jeśli każdy z obywateli będzie dalej pojmował swoje obowiązki względem państwa, jak to miało miejsce dotychczas, nie powinien natrafić na żadne trudności, by sprostać swoim obowiązkom zarówno o ile chodzi o miesiąc bieżący, jak i o przyszłe miesiące. Jest rzeczą niemożliwą — oświadczył min. Marchandau — by mogły mieć miejsce jakieś nowe manipulacje monetarne bez połącznienia za sobą jak najbardziej groźnych konsekwencji.

Mimo tych optymistycznych oświadczeń min. Marchandau, giełda paryska na piątkowym posiedzeniu znów dała dowód poważnego niepokoju, który ujawnił się przede wszystkim w spadku franka w transakcjach

terminowych. Jednomiesięczne reporty na funtach skoczyły z 1,20 franka na 2 franki, a reporty trzymiesięczne z 4,50 na 6 franków, co świadczy już o bardzo poważnym zaalarmowaniu sfer finansowych.

Nie zniszczysz cery,

używając **PUDRU HIGIENICZNEGO**

Laboratorium Chemiczno-Farmaceutycznego
M. Malinowskiego

Warszawa, ul. Chmielna 4.

12 najmodniejszych odcieni!

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych firmach.

Pojutrze o g. 11 przybywa patrol ze Lwowa

W ramach obchodu w Wilnie Święta Zwycięstwa Żołnierza Polskiego w dniu 15 bm. o godz. 11 przy Radio stacji na Lipówce nastąpi powitanie przy udziale przedstawicieli wojska, administracji, samorządu, organizacji kombatanckich i społeczeństwa patrolu pieszego Związku b. Ochotników Armii Polskiej, niosącego ze Lwowa ryngraf, jako votum do Cu-downego Obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej.

Trasa marszu patrolu przez miasto prowadzić będzie od Lipówki ul. Szkaplerna, przez most Raduński, ul. Piłsudskiego, koło cerkwi, ul. Siera-

Poświęcenie chorągwi Związku Kaniowczyków i Żeligowszczyków

W niedzielę dnia 14 bm. odbędzie się w Wilnie uroczystość poświęcenia chorągwi Okręgu Wileńskiego Związku Kaniowczyków i Żeligowszczyków. Na całość złoży się co następuje: o godz. 9 zbiórka członków Związku i ich rodzin, pocztów chorągwiowych i delegacji na podwórzu Federacji PZO przy ul. Św. Anny 2, skąd nastąpi wymarsz do Ostrej Bramy, gdzie o godz. 10 odbędzie się msza święta. Po dokonaniu obrzędu poświęcenia chorągwi nastąpi wbijanie gwoździ i wręczenie chorągwi Prezowski Zw.

GLÓWNA WYGRANA
3-ej klasy 42 Loterii Klasowej
150.000 zł na nr 68400
padła w kolekturze
A. Wolańska
Warszawa — Wilno — Kraków

Pracownicy państwom domagają się przywrócenia dodatków rodzinnych i zwrotu opłat szkolnych

WARSZAWA, (PAT). — P. wicepremier i minister skarbu inż. Kwiatkowski przyjął w dn. 11 bm. delegację Centralnej Komisji Porozumiewawczej Związków Pracowniczych w składzie: Międzyzwiązkowy Komitet Pracowników Państw., Unia Związków Zawod. Prac. Umysłowych, Rada Naczelna Zw. Pracowników Samorzą-

dowych.
Delegacja przedstawiła p. wicepremierowi przede wszystkim postulaty pracowników państwowych w sprawie reformy uposażeń, a mianowicie: podniesienie płac na niższych i średnich grupach, zniesienie podatku specjalnego, przywrócenie dodatków rodzinnych i zwrot opłat szkolnych.

Zarząd Okr. Polskiej Macierzy Szkolnej w Baranowiczach — ul. Senatorska 121

ogłasza dodatkowe zapisy na wolne miejsce na rok 1938/39 — do:

Prywatnego Męsk. Gimnaz. Drogowego

Koedukacyjnego Gimn. Kupieckiego

WARUNKI PRZYJĘCIA

6 — 7 oddziałów szkoły powszechnej, wiek od 13 do 17 lat. Egzamin z polskiego, arytmetyki, geometrii, geografii i rysunku. Egzamina odbędą się dn. 30 i 31 sierpnia 1938 r.

6 — 7 oddziałów szkoły powszechnej. Wiek od 13 do 17 lat. Egzamin z polskiego, historii, arytmetyki, geometrii, geografii i przyrody. Egzamina odbędą się dn. 1 i 2 września 1938 r.

Podania o przyjęcie należy składać do dnia 28 sierpnia 1938 roku
Opłata za egzamin wynosi zł 20, czesne zł 25 miesięcznie.

Sowiecka straż graniczna ostrzelała Japończyków na Sachalinie

TOKIO, (PAT). — Agencja Domei donosi: W piątek o godz. 15 w okręgu Handazawa na południowym Sachalinie w pobliżu terytorium sowieckiej sowiecka straż graniczna dała szereg strzałów w kierunku grupy podróżnych japońskich, wśród których znajdował się Ryukiczi Taszigo ri, członek parlamentu japońskiego

wraz ze swym synem. Według wiadomości otrzymanych z Szikika jeden z podróżnych odniósł rany.

Japońscy policjanci udali się na miejsce zajścia samochodem ciężarowym z Szikika, w celu przeprowadzenia dochodzenia.

Nowy polski statek towarowy „Lida”

GDYNIA, (PAT). — W końcu b. m. spuśczone zostanie na wodę w stoczni New Castle w Anglii statek towarowy o nosności około 2000 ton, wykonany na zamówienie polsko-brytyjskiego towarzystwa okrętowego. Statek ten otrzyma nazwę „Lida” i będzie uruchomiony w żegludzie trampowej dla przewozów drzewa.

Polska prowadzi 2:0 z Jugosławia

W piątek rozpoczęły się w Warszawie na kortach Stadionu Wojska Polskiego zawody tenisowe Polska — Jugosławia o mistrzostwo środkowej Europy. — Pierwszego dnia odbyły się dwa single: Polska odniosła dwa zwycięstwa i prowadzi 2:0.

Hebda pokonał Smrdu 6:3, 6:1, 6:1, a Bawowski wygrał z Kukuljivicem II 6:2, 6:0, 6:4.

Kispesti wygrywa z Polonią 3:1

Rozegrany w piątek na boisku Polonii wobec 2.000 widzów międzynarodowy mecz piłkarski pomiędzy budapeszteńską drużyną Kispesti i stołeczną Polonią za kończył się zwycięstwem drużyny węgierskiej w stosunku 3:1 (2:0).

Giełda warszawska

z dnia 12 sierpnia 1938 r.

Belgi belgijskie	89,82
Dolary amerykańskie	580,50
Dolary kanadyjskie	529,00
Florety holenderskie	290,24
Franki francuskie	14,55
Franki szwajcarskie	121,95
Funtki angielskie	25,97
Gułdeny gdańskie	100,25
Korony czeskie	15,80
Korony duńskie	115,90
Korony norweskie	130,43
Korony szwedzkie	133,89
Liry włoskie	22,55
Marki fińskie	11,47
Marki niemieckie	—
Marki niemieckie srebrne	99,00
Tel Aviv	25,95
Bank Polski	Akcje: 125,00

Papiery procentowe:

Pożyczka wewnątrzna	67,13
Pożyczka inwestycyjna pierwsza	62,78
Pożyczka inwestycyjna druga	61,76
Pożyczka konwersyjna	69,50
4% premj. dolarowa	42,36
konolidacyjna	67,20

Rok 1938 rokiem alarmów wojennych

Narazie skończyło się na rozmówkach — Niemieckie fortyfikacje wzdłuż Renu i na granicy czechosłowackiej — Dlaczego została odroczone wojna sowiecko-japońska

Żyjemy w czasach, które wyraźnie inklinują ku wojnie i tylko dzięki „szczęśliwym okolicznościom” cały świat nie jest objęty dotąd ogólnym pożarem. „A. B. C.” pisze:

Rok 1938 nazwany będzie zapewne przez historię — rokiem alarmów wojennych.

Zaczęło się od „wojny” niemiecko-austriackiej zakończonych bezkrwawym zwycięstwem Niemiec i zaborem Austrii. Po tem przyszły nastroje wojenne na pograniczu polsko-litewskim, zakończone znowu odprężeniem i układem. Dalej konflikt czechosłowacko-niemiecki zdawał się wisieć na włosku i wojna, którą by zaczęły te dwa kraje, a prowadzić mogła cała niemal Europa, zarówno w tonie osławiał czeń niemieckich i jak i przygotowań wojennych i dyplomatycznych czechosłowackich była na pozór nieunikniona. Skończyło się — lub skończyłoby na razie — rozmówkami, interwencjami i wzajemną deklaracją o... konieczności utrzymania międzynarodowego pokoju. Wreszcie nadeszły wiadomości o zatargu sowiecko-japońskim.

Jeśli zaś dodamy do tego obrazu to w postaci domowej wojny hiszpańskiej, wojny japońsko-chińskiej i nieustannego stanu wojennego w Palestynie — koloryt historyczny 1938 roku wypadnie niewątpliwie w barwach krwawej czerwieni.

Fakt, że pomiędzy 5 krajami Europy i 2 krajami Azji wybuchły lub mogły wybuchnąć w jednym niemal czasie konflikty wojenne, nie może być rzeczą przypadkową. Nie jest on również wynikiem takiej lub innej intrygi, takiej lub innej gry dyplomatycznej.

Od wojny światowej upłynęło przeszło 20 lat. O nastrojach decydująca zaczyna pokolenie młode, wychowane, wyrosłe, często urodzone po wojnie, które okropności i tragedie lat 1914—1918 swymi oczami nie widziało.

Grunt psychiczny do wojny jest niemal w całej Europie przygotowany:

Wezłe liczne ugrupowania społeczne myślą o wojnie jako o okazji oderwania się od codziennej, szarej, beznadziejnej vegetacji.

Dlatego stwierdzić można zdaje się bez wielkiej przesady, że grunt psychiczny dla wojny jest niemal w całej Europie przygotowany najzupełniej pozytywnie. Przyczyn konfliktów, a w każdym razie pozorów tych przyczyn nie brak także.

Zjawia się jednak kubał wody, który zalewa ognisko:

A jednak we wszystkich wypadkach w ostatniej prawie chwili, pomimo nastrojów, pomimo okazji, pomimo zapalonych już lontu — zjawia się wszędzie... kubał wody, który zalewa ognisko, pozwalając mu się tylko żarzyć.

Czynnikiem, który dyskretnie powstrzymuje nastroje wojenne, poddającego się im chętnie społeczeństwa — są kierownicy sfery regimów — niezupełnie pewne czy wojna wygrana nawet dla państwa byłaby wojną wygraną dla rządzącego systemu.

Że Niemcy chcą być jak najlepiej przygotowane do wojny, świadczą choćby ostatnie gorączkowe fortyfikowanie granicy wzdłuż Renu i granicy czechosłowackiej. „Warszawski Dziennik Narodowy” zamieszcza takie uwagi:

Prasa francuska podaje szereg szczegółów, dotyczących wielkiego pasa fortyfikacji, budowanych przez Rzeszę Niemiecką wzdłuż Renu, równoległe do granicy francuskiej.

Według „Paris Soir” roboty zostały rozpoczęte po wypadkach 21 maja i prowadzone są w bardzo szybkim tempie z zamiarem ukończenia ich we wrześniu br. Jeśli uwierzyć doniesieniom dzienników francuskich, przy pracach tych za trudnionych jest 300.000 wykwalifikowanych robotników. Równocześnie „Ceske Slovo” donosi, że na granicy czechosłowackiej Niemcy również prowadzą pośpiesznie szereg robót o charakterze wojskowym. Poszerzane są dworce kolejowe, układane nowe tory, umacniane mosty, co robi wrażenie, że pogranicze czechosłowackie przyspawane jest na przyjęcie dużych transportów wojskowych.

Fortyfikacje niemieckie mają odegrać — oprócz wojskowej — także polityczną rolę:

Pogotowie zbrojne narodu posiada znaczenie nie tylko wojskowe. Ma ono, ponadto znaczenie polityczne, nadaje bowiem dążeniom politycznym państwa większą wagę i skuteczność. W miarę wzrostu potęgi wojskowej państwa, wzrasta jego znaczenie polityczne a co za tym idzie, zwiększają się szanse narzucenia drugim swej woli. Dlatego też należy się spodziewać, że fortyfikacje niemieckie, o-

bok roli ściśle wojskowej, do jakiej są bezpośrednio przeznaczone, odegrają również i rolę polityczną w najbliższej kampanii politycznej, którą przedsięwzięją Niemcy.

Łatwo powiedzieć, że kampanią tą będzie kwestia Czechosłowacji, ściśle mówiąc sprawa Niemców sudeckich i ich dążeń.

...O misji lorda Runcimana zarówno prasa czeska jak i niemiecka odzywa się dosyć sceptycznie. Znawcy stosunków we wewnętrznym republik nie rokują się w najbliższym czasie poważniejszego powodzenia, z czego wynika, że kryzys czechosłowacki na jesieni znowu przybierze na sile.

Niemcy mogą podjąć czynną interwencję w sprawie Czechosłowacji:

Kto wie, czy Niemcy nie uznają tej chwili za odpowiednią do podjęcia interwencji i czy nie zechcą wmaszać się w sprawę czechosłowacką z nową energią i stanowczością. Ukończenie programu fortyfikacyjnego wzdłuż Renu niewątpliwie nada większą wagę ich żądaniom i zwiększy szanse ich powodzenia.

Gdyby przewidywania te okazały się słuszne, Europa środkowa i wschodnia weszłyby w okres bardzo poważny, mogący zagrozić jej bezpieczeństwu i swobodnemu rozwojowi państw, znajdujących się na jej obszarach.

Niespodziewanie urwały się działania wojenne między Sowietami i Japonią. „Gazeta Polska” w następujący sposób tłumaczy ustępliwość sowiecką:

Powodów owej nagłej ustępliwości łatwo się domyśleć, choć niewątpliwie po między 7 a 10 sierpnia musiały zajść ja-

Prymas Hlond kandydatem na papieża?

Kogo wymieniają jako kandydatów na kardynałów?

Sensacyjne pogłoski prasowe

„ABC” pisze: Przed paru dniami notowaliśmy pogłoskę o tym, że skład dotychczasowych kardynałów ma ulec zasadniczej zmianie przez to, że dotychczasowa przewaga kardynałów narodowości włoskiej zostanie usunięta, że wobec tego liczyć się należy z faktem, że liczba kardynałów-Polaków wzrośnie do pięciu.

Obecnie prasa notuje dalsze pogłoski na ten temat. Liczba pięciu kardynałów polskich, którą ma otrzymać Polska, tłumaczy prasa w ten sposób, że ilość metropolii w Polsce wynosi 5, a więc w zasadzie każdy biskup metropolita ma zostać kardynałem. W tych warunkach kandydatami by zostali: ks. metropolita krakowski dr A. Sapięha, ks. arcybiskup dr B. Twardowski metropolita lwowski i ks. arcybiskup R. Jałbrzykowski metropolita wileński. Jeśli chodzi o prawdopodobieństwo wysuniętych kandydatów, to można mieć wątpliwości co do kandydatury ks. metropolity Sapięhy.

Obok tego z Wiednia donoszą, że kandydatem na następcę obecnego Papieża Piusa XI ma być prymas Pol-

ski ks. kard. dr. August Hlond. Jak wiadomo, ks. prymas Hlond był przed objęciem władzy pasterskiej na Śląsku przełożonym księży salezjanów w Wiedniu i jest na terenie Wiednia osobistością znaną i cenioną. Znaczący należy, że ks. kard. Hlond cieszy się wśród kardynałów dużym mirem i jest osobistością znaną również we wszystkich ważniejszych centrach życia katolickiego. Ks. kard. Hlond jest jednym z najbliższych i najzaufanych współpracowników obecnego Ojca świętego. Jest bardzo częstym gościem Stolicy Apostolskiej i odbywa się z Piusem XI wiele poufnych narad. Wielokrotnie był on delegatem papieskim na kongresach eucharystycznych za granicą, co było dowodem zaufania i wyróżnienia ks. kard. Hlonda spośród innych księży Kościoła.

Jak wiadomo, Polak nigdy dotychczas nie był papieżem, aczkolwiek ks. arcybiskup Trąba był wymieniany jako poważny kandydat na papieża.

Pogłoski powyższe nie znalazły na razie potwierdzenia z miarodajnych kół kościelnych.

kiesz nowe fakty, które w sposób decydujący wpłynęły na decyzję Moskwy... zrezygnowania może z jednej w swoim rodzaju okazji podreperowania swego moce no nadwyrężonego prestiżu na terenie międzynarodowym, a zwłaszcza wobec jej azjatyckich kontrahentów w postaci Japonii i Chin.

Fakty te pozostają na razie tajemnicą, której rąbek odsłaniają jedynie wiadomości o nienajlepszym stanie moralnym sowieckiej armii dalekowschodniej oraz o dochodzeniu prowadzonym obecnie w

Chabarowsku przez wicekomisarza obrony i głównego komisarza politycznego czerwonej armii, Mechlisa, w sprawie liczących wypadków dezercji lub dobrowolnego poddania się Japończykom podczas 10-dniowych walk na czterokilometrowym odcinku. Jest to, oczywiście, tylko fragment sytuacji wewnętrznej ZSRR, wobec której wojna z Japonią nawet, zmuszoną do walki na dwa fronty, okazała się zbyt wielkim ryzykiem.

Dziennik utrzymuje, że do rozgrywki dążyła Moskwa i że ta rozgrywka została tylko odroczone:

Do zbrojnej rozgrywki dążył tym razem nie Chabarowsk lecz Moskwa. Przeciwnie to marszałek Bluecher lecz komisarz Litwinow uznał obszar Czangkufeng za sowieckie terytorium, angażując najwyższy w ZSRR autorytet, którego oświadczenie: „ani pędziłem ziemi własnej nie oddamy” — widnieje na dziesiątkach tysięcy transparentów na całej przestrzeni szóstego globu.

Porażka jest zatem tym bardziej dotkliwa, im większe były początkowo nadzieje Moskwy, związane z dalszym rozwojem wydarzeń w Azji i Europie.

Nie należy się przeto ludzi, aby Sowiety kiedykolwiek zapomnieli o obecnym upokorzeniu. Myśl o rewanzu za klęskę co prawda tylko moralno-polityczną, będzie odąd dominowała we wszystkich posunięciach Moskwy.

Hipotezę taką całkowicie potwierdza choćby przedłożony w dniu 11 bm. tzw. „radzie najwyższej ZSRR” budżet sowiecki na r. 1938 w kwocie 125 miliardów rubli, z czego około połowa jest w różnej formie przeznaczona na wydatki wojenne. Budżet ten omówimy oddzielnie jako klasyczny „budżet wojny i rewolucji”.

Dlatego to z tym samym przekonaniem z jakim twierdziłmy, że incydent pod Czangkufeng nie pogięgnie za sobą wybuchu wojny, uważamy obecny stan rzeczy jedynie za odroczenie.

Na Dalekim Wschodzie

Fragment Hankou po bombardowaniu przez samoloty japońskie

Warto wiedzieć lub przypomnieć

Podręczniki „savoir vivre’u” wzbudzają na ogół uśmiechy ironiczne. Jeżeli inteligentniejszy czytelnik zajrzy czasem do nich, to tylko po to, by się pośmiać, lub znaleźć materiał do dowcipuszek.

Niesłusznie. Wkładając odrobinę dobrej woli z każdego poważnie potraktowanego podręcznika tego typu można wyciągnąć dużo **przypomnień** o zasadach, przeciwko którym grzeszymy. Każdy nprz. teoretycznie wie, że niegrzecznie jest nie odpowiadać na listy. Czy każdy o tym pamięta? Czytelniku, uderz się w piersi!

Jeżeli dla człowieka, który przeszedł już połowę drogi swego życia, zajrzenie do podręcznika dobrego zachowania się nie zaszkodzi, to dla młodzieńca, rozpoczynającego tę drogę, może być wiele **pożyteczne**. Bo: „Szlachetność serca, wrodzony takt i zdrowy rozum powiedzą ci niejednokrotnie, jak się masz w danym wypadku zachować. Są często okoliczności, gdzie z natury

rzeczy byłoby obojętne, czy się tak zachowamy czy przeciwnie. Społeczeństwo jednak, jakby na podstawie cichej umowy ustaliło i w tych wypadkach, że „dobrze wychowany” człowiek tak postępuje, a nie inaczej. I tę regułę musi każdy znać i do niej się stosować.

Że młody człowiek powinien ustąpić swego miejsca w tramwaju starszej pani czy starszemu panu — to mu dyktuje jego serce.

Że nie należy przy jedzeniu wkładać łyżki do ust — to wskazuje zdrowy rozum.

Że jednak na wizyty bierze się, o ile ktoś nie nosi munduru, kolnierzyk sztywny podwójny, a na bal do fraka sztywny pojedynczy z odwinie tymi różkami — to już reguła umowa, mimo to jednak surowo przestrzegana pod karą ośmieszenia się.

Bo przestrzegania zasad nie pilnuje ani sąd, ani policja. Pilnuje ich samo społeczeństwo, dzieląc ludzi na „dobrze wychowanych” i „złe wychowanych” i ludzi o „złych manierach”.

Z pierwszymi chętnie obcuje, drugich unika. Unika ich z ich szkoda.

I jeśli chcemy, aby innym było dobrze z nami, a nam z nimi, musimy się nauczyć zasad przyzwoitego zachowania się, tak jak się uczymy innych przedmiotów.”

Cytując powyższą przytoczyliśmy ze wstępu książki dra **Jana Piąteka** pt. „Zasady przyzwoitego zachowania się młodzieży męskiej”, która nie dawno ukazała się w sprzedaży.

Książeczkę tę nie tylko należałoby zalecić do przestudiowania dorastającym chłopcom, przydałaby się ona również i wielu dorosłym.

Któż z nas np. nie był stroną w takiej dajmy na to rozmowie...

Dzwoni telefon.

— Proszę.

— Kto mówi?

— Mówi numer, o który pan prosił w centrali telefonicznej.

— Ale kto przy telefonie?

— A komu ja się mam legitymować? Proszę najpierw powiedzieć swoje nazwisko.

Jeżeli po takiej wstępnej rozmowie nie dojdzie do ostrzejszej wymiany zdań i ciśnienia z obu stron słuchawek, to jeszcze dobrze. W każdym ra-

zie pozostanie niesmak dania i odebrania nauki.

W tym względzie cytowany „koleks” nie pozostawia niedomówień.

„Telefonując, pamiętaj o tych, którzy z powodu twego telefonowania mogą mieć przykrości. Telefonuj tylko wtedy, gdy masz z kimś załatwić jakąś sprawę. Osoba, do której dzwoń, może być zajęta, może mieć gości. Zatrzymując ją niepotrzebnie przy telefonie, przeskadzasz jej.

Nie rozmawiaj też zbyt długo. Nigdy nie możesz wiedzieć, czy w czasie twojej rozmowy ktoś nie chce telefonować do ciebie, twego ojca lub kogoś innego z rodziny. A sam wiesz, jak to przykro, gdy masz pilną sprawę załatwić, a telefon jest ciągle zajęty.

Gdy usłyszysz dzwonek telefoniczny, podejdź i odezwij się: mieszkanie państwa X. Zawołanie: „ha!to” jest niepotrzebną stratą czasu.

Gdy usłyszysz, że osoba telefonująca pragnie rozmówić się z ojcem, powiedz stosownie do zarządzenia ojca: „Zaraz poproszę” — albo: „Czy mogę wiedzieć kto prosi?” o ile telefonujący poprzednio nie podał swego nazwiska.

Gdy ty telefonujesz, zacznij roz-

mowę od przedstawienia się: „tu Stanisław Rzepecki, czy mógłbym się porozumieć z p. XX”?

Gdy żądana osoba odezwie się, przywitaj się z nią słowami: „Dzień dobry Sz. Panu”, „Moje uszanowanie” lub t. p.

Sprawy wyłuszczone jasno i zwięźle, mów przy tym wyraźnie i powoli. Po skończonej rozmowie pożegnaj się, podziękowawszy za otrzymane informacje.

Czyż nie warto jak najszerszej popularyzować tych kanonów?

A i tych także, przeciwko którym tak bardzo młodzież grzeszy.

Na ulicy:

„Nie oglądaj się ustawicznie i nie zaglądał do cudzych okien;

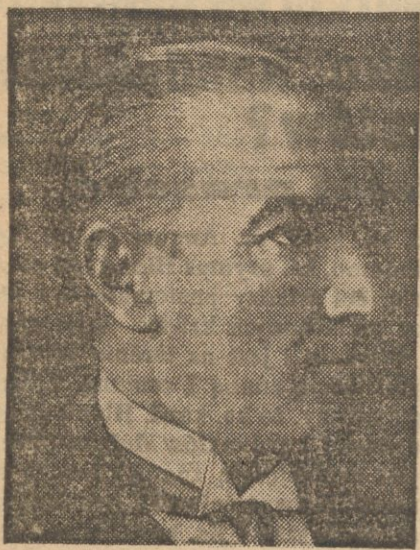
uwaga! byś kogo nie potrafił, a gdy przypadkiem potracisz, choćby najbliżej i mimo woli, przeproś uprzejmie słowem „przepraszam”, nigdy zaś żargonowym „pardon”.

Chodź zawsze prawą stroną chodnika i wymijaj w prawo, wyprzedzaj zaś w lewo;

nie wciskaj się między dwie osoby razem idące — wymijaj obie.

Nie zatrzymuj się bez koniecznej potrzeby na chodniku, jeśli zaś mu-

ATATURK

Pisma doniosły, że wieloletni dyktator Turcji Kemal Atatürk zapadł niebezpiecznie na zdrowiu tak, iż myślano nawet o wyznaczeniu następcy. Ostatnio nastąpiła jednak poprawa. Odporny organizm reformatora Turcji i sprowadzeni z zagranicy specjaliści-lekarze zrobili swoje. Przypuszczają, iż dyktator rychło powróci do zdrowia i znów ujmie rządy nad Turcją w swe twarde, wypróbowane dłonie.

CHORY CZŁOWIEK EUROPY.

Nie takie to jeszcze dawne czasy, gdy Turcję nazywano chorym człowiekiem Europy. Wielkie, lecz zmurszałe w swych podstawach i w swej strukturze państwo otomańskie chyliło się wyraźnie ku upadkowi i istotnie wystarczyłoby wyciągnąć choremu człowiekowi Europy poduszkę spod głowy by zakończył swój żywot, a scheda dostała się w chciwe ręce cyhających od dawna krewnych i powinowatych. Wojna światowa gwałtownie przyspieszyła wypadki. Dekadencja świetnego ongiś i opartego o trzy kontynenty: Azję, Europę i Afrykę mocarstwa Sulejmanów Wspaniałych i Muhammedów Wielkich trwająca przez dwa z górą stulecia znalazła swój ostateczny wyraz w rozpadnięciu się Porty Otomańskiej na części składowe. Wydarzenia położyły kres dynastii padyszachów, zniechęcając ich i zwyrodniałych tyranów na tronie stambulskim. Chory człowiek Europy dał ostatnie tchnienie.

NIESPODZIANKA.

Powojenne traktaty pokojowe przypięczętowały zdawałoby się, los Turcji, rozwalonej, wycieńczonej i zdanej na łaskę zwycięzców z wojny światowej. Bez pośredni sąsiedzi Grecy, pod egidą Anglii i za poparciem finansowym słynnego multimilionera i handlarza bronią sir Bazylego Zacharowa ruszyli na podobny małoważajtyckich terenów tureckich. I tu czekała na nich niespodzianka. Okrojona i osłabiona Turcja porwała się pod wodzą Kemala Paszy, dzisiejszego Kemala Atatürka do walki i zadała Grekom takiego bobu, że ci potracili wprost głowy. W panicznej ucieczce, pozostawiając na polu walki materiały wojenne, zabierając ze sobą grecką ludność cywilną z miast nadmorskich wycofały się resztki oddziałów greckich z Azji Mniejszej. Prestiż potęgąjącej Greków Anglii i kieszeń Bazylego Zacharowa doznały niemałego szwanku. Panem sytuacji został Kemal Pasza, przyszły reformator swej ojczyzny i jej bohater narodowy.

Zaskoczona niespodziewanymi sukcesami oręża tureckiego Europa musiała

DRACENA duża szerokolistna

sprzedaje się. — Wilno, Stalowa 3

zmienić swój stosunek do Turcji i zastąpić haniebne dla tej ostatniej traktaty nowymi umowami. Państwo padyszachów mogło więc być zgniłe, lecz rdzeń narodu tureckiego był zdrowy. Pod przewodnictwem Kemala Paszy, w którym ujawniły się talenty pierwszorzędnego dowódcy: dokładny i uchwytny obraz przestrzeni, błyskawiczny rachunek odległości, nieomyślne odgadywanie wskazówek i doniesień gry nieprzyjaciela, natychmiastowe ukladanie planu działania, najściślejsza dbałość o wykonanie — Turcja stanęła do nowego życia. Stare formy runęły bezpowrotnie. Formy ustrojowe i obyczajowe przede wszystkim. Z ech przeszłości błęka się dziś miłe dla ucha polskiego wspomnienie tradycyjnego, dorocznego zapytywania sułtana o posta polskiego — symbolu polskiej niepodległości przedrozbiorowej.

KEMAL.

Od lat blisko 20 jest Kemalem Atatürkiem panem życia i śmierci obywateli swego państwa. Oczywiście panem w znaczeniu jak najdotądniejszym Turcja zwłaszcza młoda Turcja wielbi swego wodza. Posiada on niepospolitą zręczność w jednaniu sobie ludzi, wielką trzeźwość w osądzeniu położenia, wielką dojrzałość umysłu, śmiałość decyzji i żelazną, do bezwzględności posuniętą wytrwałość w dążeniu do wytkniętego celu. Panuje on bezwzględnie nad sobą i we wszystkich poczynaniach kieruje się spokojną rachubą, opartą na dokładnej znajomości natury ludności, zwłaszcza natury swych rodaków. Do celu, wytkniętego po głębokiej rozprawie dąży konsekwentnie, ale z ostrożną powściągliwością, nie cofając się jednak przed radykalnymi posunięciami, o ile uważa je w danym wypadku za wskazane. Zarazem chętnie otacza się nimbem łaskawości i łagodności, co nie przeszkadza mu być stanowczym aż do granic bezwzględności.

BUNT DERWISZÓW.

Takim aktem bezwzględnej stanowczości było niewątpliwie stłumienie przez Kemala Atatürka, podówczas jeszcze Kemala Paszę buntu derwiszów. Derwisze, fanatyczni konserwatyści, uprawiający do niedawna ascetyczne praktyki po skasowanych przez Kemala pustelniach i klasztorach uderzyli przed kilku laty na alarm społecznych Kemala i wraz z tłumem sympatyków wszczęli bunt. Kemal Pasza stłumił bunt z bezwzględnością, przypominającą bezwzględność senatu rzymskiego w tłumieniu buntu gladiatorów, których ciała, zawieszonymi na krzyżach „udekorowano” drogę z Rzymu do Kapui. Ocałeli z rzezi derwisze zawiśli na szubienicach. Była to bodaj ostatnia próba starej, konserwatywnej Turcji przeciwstawienia się świeżym powiewom postępu i cywilizacji.

NOWE I STARE.

Ludzie, którzy oglądali Turcję przedwojenną zwojnym chórem twierdzą, że postępowanie w dzisiejszej Turcji jest olbrzymie. Oczywiście przerobienie całkowite narodziło się nawet da się porównać do dziesiątków czy setek lat pracy. Jednak Kemal Atatürk zapoczątkował to dzieło wspaniałe, wykrzesując z indolencji i fatalistycznie (przysłowiowy „Kismet”) na stawionego narodu południowców nowe twórcze pierwiastki teźżyny moralnej. Zwłaszcza wiele dały reformy Kemala kobietom. Dziś biorą one żywy udział w życiu społecznym, oświatowym, sportowym.

Kemal Atatürk należy niewątpliwie do najwybitniejszych ludzi współczesnej nam epoki. O ile zaś chodzi o Turcję, to całkiem słusznie uważa się go tam za największego Turka na przestrzeni paru ostatnich stuleci.

Ogródki działkowe

„Własny domek z ogródkiem”, z ogródkiem koniecznym. Jest to ideał całego szeregu ludzi młodych i starych, gdyż zamłownienie do mieszkania we własnych kątach i do grzebania się we własnym kawałku ziemi jest czymś naturalnym u wszystkich prawie ludzi cywilizowanych.

Idea ogródków działkowych przyjęła się przede wszystkim tam, gdzie najsilniej daje się odczuwać wśród ludności instynkt zamłownienia do ziemi. Na czele stoi Anglia, gdzie już za panowania królowej Elżbiety, a więc w XVI wieku, parlament uchwalił prawo na dające każdemu obywatelowi możliwość wydzierżawienia pewnego „allotment” o powierzchni 4 akrów (1,6 ha) pod mały ogródek. W Anglii obecnie istnieje przeszło milion takich ogródków zajmując ogółem 62.000 hektarów ziemi. W innych krajach europejskich idea tych małych ogródków t. zw. „działkowych” przyjęła się dopiero w 19 stuleciu. Prawdziwy jednak rozrost ich na stał się w ostatnim pięćdziesięcioleciu. — Następne miejsce po Anglii zajmują Niemcy, gdzie istnieje w tej chwili 830.000 posiadaczy ogródków działkowych, zgrupowanych w 6.180 związkach na terenie całej Rzeszy.

Aczkolwiek zasadniczym motywem tworzenia tych ogródków są względy natury raczej sentymentalnej, to jednak gospodarcze ich znaczenie jest bardzo duże. Szczególniej w kraju takim, jak Niemcy, gdzie na każdym kroku w dziedzinie zaopatrywania w żywność napotyka się na trudności i ograniczenia, posiadanie własnego chociażby najmniejszego ogródka wartywnego jest dla tutejszej ludności dużą ulgą. Bez przesady można powiedzieć, że cały szereg ludzi ze sfery robotniczych niemieckich nie jadłby weale jarzyn, za wyjątkiem oczywiście kartofli i kapusty, gdyby nie otrzymywał ich z własnych ogródków działkowych. Bo w Niemczech mimo wszystko są duże braki w tej dziedzinie. Bywają dni, nawet podczas sezonu, kiedy nie można zupełnie dostać pewnych jarzyn. Ziemia nie obrodziła a zagranicę

ca nie dostarczyła i koniec. Dostawa z zagranicy jest bardzo nieregularna, bo zależy od przydziału dewiz, a to znowu zależy od wielu „bardzo wielu rzeczy nie mających nic wspólnego z wyżywieniem ludności.

Ponieważ praca w ogrodnictwie i sadownictwie wymaga więcej pracy ręcznej niż praca w rolnictwie a jednocześnie przynosi w rezultacie dochód z hektara 4-5 razy większy, więc zdawałoby się, że dla Niemców, którzy się wciąż skarżą na brak przestrzeni, na brak ziemi jako warsztatu do pracy, winno być rzeczą naturalną kierowanie większych wysiłków w celu znacznego powiększenia przestrzeni pod sady i ogrody. Tymczasem to, co się w Niemczech widzi, jest zupełnie niewystarczające: pod sady i ogrody przypada bowiem tylko 0,84 proc. całej ziemi rolnej, a więc mniej niż 1 proc.

NA LETNISKĄ
książka z

Biblioteki Nowości

Wilno, ul. Św. Jerzego 3.
OSTATNIE NOWOŚCI — klasyczna literatura szkolna -- naukowa.
Czynna od 11 do 19 godz.
Abonament miesięczny — 1 zł 50 gr.
Kaucja 3 zł.
Wysyłka na prowincję.

Intrygująca ściana

Po zakończonej budowie gmachu PKO przy ul. Mickiewicza przyszła kolej na budowę siedziby Banku Gospodarstwa Krajowego. Z tego powodu rozległy niegdyś ogródek, tzw. „sztralowski” musiał się skureczyć do obecnych rozmiarów, lecz nie czas zalać drzew, gdy rosną gmachy. Od zeszłego roku roboty postępują w szybkim tempie i już w bieżącym sezonie budowlany gmach Banku będzie ukończony.

W miarę jak postępowaly roboty widać nie spoglądali ze zdziwieniem na pewien szczegół architektoniczny nowej budowli. Na froncie wystaje sięgająca od parteru do najwyższego piętra „ślepa” ściana, pozbawiona całkowicie okien lub balkonów. Ściana jest nieco wklęsła. Niedawno jeszcze była najeżona żelaznymi prętami konstrukcji żelazobetonowej, dziś już sterzące części żelaza ucięto, pozostaje tylko goła ściana.

Słyszeliśmy na ulicy tego rodzaju dialogi:
— Nie wie pan, co to ma być? Ta ściana...

— Hm. To zapewne będą neony. Wdzi pan, druty sterzące...

W innym dialogu na toż samo pytanie odpowiedź brzmiąca:

— To proszę pana, tak tylko czasowo. Potem będą wybite okna... Inaczej nie może być.

— Dlaczegoż nie od razu?

— Hm.
Ktoś inny, domyślny, rozwiązał zagadkę w ten sposób:

— To tylko tak czasowo. Tutaj musi być jeszcze dobudowany kawałek... taki z okna mi...

Zaczerpnęliśmy informacji na miejscu, by zaspokoić ciekawość obserwatorów.

Na owej ślepej ścianie na wysokości piętra ma być umieszczona płaskorzeźba, przedstawiająca kobietę z symbolicznym rogiem obfitości w ręku. Wysokość figury ma wynosić z górą trzy metry. Rzeźbę projektował art. rzeźbiarz Godziszewski.

ŻART NA STRONIE

Lepsze czasy

Cały świat tym się zawsze krępił, No i powtarzać w kółko zwykł, Że dawniej było znacznie lepiej, Choć owych czasów nie znał nikt.

Niech tylko będą jakieś kwasy, Zaraz powtarza każdy z was: „Ach! Owe dawne dobre czasy Niechby wróciły jeszcze raz!”

Lecz które? — błagam, proszę państwa, Czy te, ukryte w mroku lat, Gdy działy się najgorsze draństwa I grzął w ciemności cały świat?

Czy owe nowsze były bajki, O miły przyjacielu mój, Gdy kozak tutaj stał za nahajką?... Czy gdy tu był światowy bój?...

Czy też ze spadającą marką, Wam odpowiadał okres ten, Gdy paskarz tańczył nam z paskarką Na głowach wieczną zwykłą cen?

Ach! skreślmy z rozmów lapsus raz dw, Zawsze nie łatwo było żyć, Nie było nigdy lepszych czasów, Lecz gorszych też nie mogło być!

Karp.

(„Kurjer Warszawski”)

Co to? — Woda?

Nie, to nie woda, to... zboże. Tak, autentyczne zboże, które statek brytyjski przywiózł z Australii i w tej chwili, stojąc na Tamizie „wyladowuje” za pomocą pompy na brzeg. W zbożu widzimy zanurzoną rurę ssącą towar ze zbiornika okrętowego

sisz to zrobić, zejźdź na bok abyś nie tamował ruchu.

Nie jedź na ulicy; nie rzucaj ogryzków, łup, pestek itp. na ulicy; nie rzucaj papierków, biletów tramwajowych — w ogóle nie śmieć na ulicy;

nie śpiewaj, nie nuć ani nie gwizdaj;

nie wołaj ani nie sykaj na nikogo; nie rób żadnych uwag o przechodzących osobach;

nie patrz im uporczywie w oczy; nie mów za głośno na ulicy;

nie przysłuchuj się rozmowie przechodzących i nie mów z ulicy do kogoś na piętrze.

Nie stawaj z kolegami tłumnie na chodniku, by nie tamować przejścia. Nie wystawaj także na rogach ulic ani sam, ani w towarzystwie kolegów, by oglądać przechodzących.

Kłaniaj się każdemu, komu winieś, uprzejmie i parę kroków przed zrównaniem się z nim, patrz w twarz osobie, której się kłaniaisz i zdejmuj porządnie nakrycie z głowy;

nie trzymaj podczas ukłonu rąk w kieszeni surduta lub spodni, jeżeli zaś z kim rozmawiasz i masz się kłaniać, przerwij rozmowę.

Gdy idziesz bez kapelusza, ukłoń się nieco głębiej.

Gdy osoba przechodząca przemówi do ciebie, możesz nakryć głowę. Po ukończeniu rozmowy ukłoń się po nownie.

Jeśli ta osoba zaprosi cię, byś jej towarzyszył, zajmij miejsce po jej lewej stronie. Jeśli to są dwie osoby, idź również po lewej stronie, chyba że cię poproszą, byś szedł w środku między nimi.

Nawet jeśli palisz papierosy, nie pal nigdy na ulicy.

Jeżeli jednak palisz, a spotkasz kogoś znajomego wyjmij w pierw lewą ręką szybko papieros z ust, a na stępnie zdejm okrycie głowy prawą ręką.

Gdy osoba ta przemówi do ciebie, trzymaj papieros w dłoni, tak by nie był widoczny. Jak długo rozmawiasz z osobą starszą, nie wolno ci palić, na wet gdyby cię zapraszano do tego.

Nie zdejmuj nigdy okrycia głowy lewą ręką. Jeśli coś niesiesz w prawej ręce, przelóż to szybko do lewej ręki, abyś miał prawą wolną do ukłonu.

Jeżeli ktoś nieznanemu zwraca się do ciebie z zapytaniem, odpowiedź dokładnie i grzecznie:

gdy sam o co zapytasz, ukłoń się w pierw, a po otrzymaniu odpowiedzi podziękuj grzecznie i wyraźnie.

Gdy ktoś zgubi jakiś przedmiot, zwróć na to uwagę właściciela albo wręcz mu go sam.

Gdy idziesz z osobą starszą lub panią, zostaw jej lepsze miejsce, a więc od strony kamienia, choćbyś sam miał iść po prawej stronie, zresztą za wsze idź po lewej stronie.

Gdy jesteś w towarzystwie kilku kolegów, idźcie tylko po dwóch w jednym szeregu, aby nie tamować ruchu na chodniku.

Towarzysząc innej osobie, kłaniaj się zawsze gdy się ona komuś kłania lub odkłania;

jeżeli twój towarzysz spotka kogoś, zatrzyma się i rozmawia z nim idź powoli naprzód i czekaj aż nadejdzie.

W tramwaju lub autobusie nie pchaj się przy wsiadaniu lub wsiadaniu.

Przy wsiadaniu ustąp pierwszeństwa paniom lub osobom starszym.

Ustąp swego miejsca osobom starszym, obciążonym tobołkami, a zwłaszcza kobietom z dzieckiem na ręku.

(K)

Święto Pułku Strzelców Mińskich w Mołodecznie

15 sierpnia jest dniem Żołnierza Polskiego. Dzień ten jest również Pułkowym Świętem Pułku Strzelców Mińskich w Mołodecznie.

Pułk Strzelców Mińskich wywodzi się z Ochotniczych Oddziałów Samoobrony Ziemi Mińskiej i Wileńskiej organizowana w 1918 roku z obywateli polskich na ziemiach północno-wschodnich. Generaliści twórcy z tych oddziałów na polecenie Naczelnego Wodza Marszałka Józefa Piłsudskiego sławną Dywizję Litewsko-Białoruską. Pułk Strzelców Mińskich wchodzi w skład tej dywizji.

Historia Pułku Strzelców Mińskich rozpoczyna się z dniem 17 grudnia 1918 roku tj. od dnia pierwszego rozkazu wydanego do pułku, w którym pierwszy dowódca pułku p. k. Kobordo Fabian łączy poszczególne oddziały ochotnicze w jedną bojową jednostkę z nazwą Pułk Strzelców Mińskich.

Za dzień święta Pułku przyjęli jednak Pułk nie datę swych narodzin, ale dzień swej chwały, dzień 15 sierpnia, w którym pułk okrywa się nieśmiertelną sławą w obronie stolicy odrodzonego Państwa Polskiego w decydującej walce o Byt Polski w walkach pod Radyminem. Dzień ten jest dniem dumy Pułku. Za bohaterstwo otrzymuje Pułk od obywateli miasta Warszawy w uznaniu za służbę położonych w obronie stolicy sztandar na którym wypisano „Obroncom Warszawy”. Sztandar ten Naczelnicy Wódz powołał do życia w roku 1920 dekorując krzyżem wirtuosi militarni. Jest to już drugi chorągiew pułkowa, pierwszą bowiem otrzymał Pułk od obywateli miasta Mińska.

Równocześnie 64 żołnierzy podoficerów i oficerów otrzymuje za bohaterstwo srebrne krzyże wirtuosi militarni.

W ciągu dwu lat od 1918 do 1920 r. Pułk Strzelców Mińskich tracąc 316 szeregowych i 12 oficerów poległych bohaterką śmiercią w walkach z bolszewikami, przez co Pułk krewią i mogiłą stwierdził swoją przynależność do Macierzy. Ale nie dany był Pułkowi wrócić w rodzinne mury Mińska pozostawionego układem pokoju ryskiego poza kordonem granicznym.

I czy to ślepy traf chciał, czy przemysłana konsekwencja kierowała rozkazem, że Pułkowi na miejsce stałego postoju obrano Mołodeczno, oddalone o 30 km od Mińska.

I tu nową historię już niekrwawą ale równie chlubną zapisuje Pułk w historii wojska polskiego.

W utrwaleniu państwowości i kultury polskiej w przetrwaniu powiecie mołodeczańskim, Pułk ma już swoje osobliwe miejsce w dziejach społecznych Polski Odrodzonej.

Wyrazem znaczenia tej roli żołnierza polskiego na Ziemiach Wschodnich, tego przedziwnego typu oficera i żołnierza [a-]

Konkurs Fotograficzny i Wystawa pod hasłem „Piękno Wilna i Ziemi Wil. w fotografice”

Konkurs został zorganizowany przez Związek Propagandy Turystycznej przy współudziale Fotoklubu Wileńskiego oraz prasy fotograficznej „Przeglądu Fotograficznego” i „Fotografia Polskiego”.

Za prace nagrodzone zostaną przyznane liczne nagrody: w gotówce na łączną sumę 750 zł (w tym nagrody Min. Komunikacji) ponadto w materiałach fotograficznych 250 zł, specjalną nagrodę ufundowały Polskie Linie Lotnicze „Lot” w postaci bezpłatnego przelotu na trasie Wilno—Warszawa w obie strony.

W Konkursie mogą brać udział wszyscy bez ograniczeń.

Zdjęcia, lub powiększenia nie mniejsze niż 18 X 24 mogą być wykonane w dowolnej technice. Musi być jednak nadesłana równie niezbędna odbitka tego samego zdjęcia nie mniejsza niż 13 X 18 w kolorze czarnym na gładkim papierze. Pożądanym jest zaznaczyć, jakiej fabryki jest negatyw i na jakim papierze zrobiono pozytyw.

Każdy z uczestników konkursu może na desce dowolną ilość zdjęć, nie mniej jednak niż trzy.

Zdjęcia na Konkurs należy nadsyłać do dnia 1 września 1938 r. włącznie (miarodajny jest data stempla pocztowego) pod adres: Związek Propagandy Turystycznej Ziemi Wileńskiej, Wilno, ul. Mickiewicza 32. Na kopercie należy zaznaczyć „konkurs fotografia”.

W skład sądu wchodzi: przedstawiciel wojewody, przedstawiciel miasta, przedstawiciel M. n. Komunikacji, przedstawiciel Fotoklubu Dr I. Kruszyński, przedstawiciel Wyd. Szt. P. U. S. B., Doc. J. Hoppen, przedstawiciel „Przeglądu Fotograficznego”, mgr. S. Turski, przedstawiciel Zw. Propagandy Turystycznej, Eug. Piorowicz.

Wystawa. Po zakończeniu konkursu prace nagrodzone oraz wybrane przez Komisję Kwalifikacyjną umieszczone będą na wystawie w Wilnie w dniach 15 września — 15 października 1938 r.

ki jedynie tradycja Polska przez Wołodyjowskiego i Mohorta nam dała — jest znaczenie wśród ludności tutejszej roli społecznej Pułku.

Czas i wypadki w nim nie odmierza się tu kalendarzem (w starym czy nowym stylu) ale nazwiskami dowódców pułku. Mogło coś się stać przed wojną, ale po wojnie to już za Pułkownika Maczkowskiego, Bociańskiego, czy Michałskiego. Z pożegnaniem dowódcy Pułku kończy się tu jeden okres czasu, zaczyna nowy.

Nic dziwnego, że Pułk wrósł tak w życie codzienne nie tylko Mołodeczna lecz i okolicznej ludności.

O pomoc w nieszczęściu i w gospodarstwie, niekiedy o radę ludność spieszy do Pułku, gdzie może znaleźć niezawodną pomoc. Bywało, że po stracie jedynej krowy żywiłki, chłop udawał się do Pułku i wracał do domu z krową na postronku, lub wracał na koniu, którego w gospodarstwie zabrakło; na przedwzrostu przy robotach gospodarskich czy budowlanych w Pułku najbardziej mają zapewniony zawieszony zarobek; był taki dowódca Pułku, który nawet godził i sądził zwąsanych o sąsiedzkie sprawy chłopów, a sądy te uważane były za sprawiedliwe jak w sądzie, a tym lepsze że nie pociągające za sobą kosztów.

Dla podniesienia poziomu kultury gospodarstw rolnych Pułk zaprowadził rasę hodowlę owiec, by je potem rozdzielić między przodujące gospodarstwa wiejskie.

W roku 1936 z funduszu uzyskanego z dobrowolnego opodatkowania się oficerów i podoficerów organizuje Pułk Prywatną Szkołę Koszykarską i kształci w niej 12 zdolniejszych synów najbardziej zżytych rolników z powiatu na majstrów koszykarskich, propagując jednocześnie hodowlę wilków na piaskach i nieużytkach.

Staraniem dowódcy Pułku w r. 1936 organizuje Pułk łącznie z samorządem i czynnikami społecznymi akcję stypendialną w powiecie. Droga specjalnej eliminacji wybrano 21 najzdolniejszych dzieci wiejskich z ukończoną szkołą powszechną, które kształcą się w szkołach śred-

nich ogólnokształcących lub zawodowych według zależności od zdolności i zamiłowań młodzieży.

Ponadto Rodzina Wojskowa Pułku prowadzi stałe dożywianie dzieci szkolnych, oraz opiekuje się kilkoma szkołami powszechnymi, zaopatruje je w pomoc naukową, odbiorniki radiowe i sprzęty szkolne organizując jednocześnie przy tych szkołach corocznie święcone i choinki w okresie świąt wielkanocnych i Bożego Narodzenia.

To też nic dziwnego, że Pułk w tu tejszej gwarze nie inną nosi nazwę jak „Nasz Pułk”, a jego dowódca „Nasz Pułkownik”.

Specjalną troską i opieką objęta Pułk miejscowa Gimnazjum i Liceum w Mołodecznie.

Dla podniesienia poziomu prac kulturowo — oświatowych w powiecie i przygotowania fachowego do tych prac nauki i sztuki Pułk organizuje kursy i imprezy kulturalne — artystyczne. Wiosną 1937 roku Pułk przy współpracy czynników oświaty powiatowej zorganizował konkurs chórów i teatrów ludowych. Program artystyczny tych zespołów nadany został przez rozgłośnię wileńską w 45 minutowej audycji radiowej.

W tymże roku zorganizowana młodzież wiejska, to nowe już pokolenie wrosło w atmosferę kultury polskiej, pod czujnym nadzorem „Święta Wiosny” ofiarowuje symboliczny chleb Pułkowi i dzieli się nim z jego dowódcą, oraz przekazuje karabin maszynowy wiąże się z żołnierzem polskim w dobrze pojętym obowiązku dla obrony wspólnej Ojczyzny...

M. Majeska.

Pogrzeb ś. p. prof. Dziewulskiego

W dniu 12 bm. odbył się pogrzeb prof. Uniwersytetu Stefana Batorego dra Waława Dziewulskiego, b. oficera Legionów I Brygady. Po nabożeństwie żałobnym, które odprawił ks. prof. Ignacy Świrski, trumnę zmarłego profesora ustawiono na podium na dziedzińcu uniwersyteckim im. ks. Piotra Skargi.

Przemówienie ks. Rektora Wóycickiego

Pełni serdecznego bólu stanęliśmy tu, w cieniu krużganków prastarej Wszechnicy Batorewej, aby pożegnać na wieczną podróż śmiertelną szczątki naszego drogiego Kolegi Profesora, uczonego, wychowawcy, wiernego i mężnego żołnierza Komendanta, kawalera wielu orderów, patrioty i bardzo szlachetnego człowieka.

Już samo to ogólne wyliczenie Jego tytułów dosyć mówi o wielkiej stracie, jaką poniósł Uniwersytet Stefana Batorego, nauka polska, społeczeństwo całe.

Nie mam dość słów, aby należycie wyrazić nasz serdeczny żal po stracie tak wielkiej, tym większej, że spadła ona na nas nieoczekiwanie, w pełni lata, podczas nieobecności w Wilnie kolegów i oddanej Mu miłości akademickiej, że okrutna śmierć wyrwała Go nam w pełne lato Jego pracowitego życia, kiedy zgromadziwszy obfity plon naukowy gotował się do nowej orki i do nowych zasiewów na łanach nauki ojezkiej.

O żalobni słuchacze, głęboko odczułszy zadany nam okrutny cios i przerażeni patrząc na pustkę, jaka została w naszym gronie po Jego przedwczesnym odejściu.

Świadomi jesteśmy kogo straciłszy w osobie Zmarłego: wysoko niósł sztandar godności profesorskiej, rozumiejąc swe stanowisko nie jako urząd czy rzemiosło ale jako uszlachetnione kapłaństwo, jako ojeostwo do chowu w stosunku między profesorem a studentem, któremu z siebie dawał całe umiłowanie Trójcy Mickiewiczowskiej „Ojczyzna Nauka Cnota”.

Wiedział On, gdzie — czyli jakiej uczelni — jest profesorem, tj. tu nad Wilną w wielkiej spuściznie Jagiellonów, Batorych i Piłsudskich, rozumiał też swe zadanie jako waleczną rycerską straż nad tą wielką spuścizną polską;

Był godnym Uniwersytetu Stefana Batorego profesorem, tj. duchowym pracownikiem-pedagoga, jak ten murarz średnowiecznych katedr, co kielnią pracowicie obracał, na niego rzucające wapno i spajające cząstki w całość a mury wyprowadzające wwyż, — gdy jednocześnie w pierśl grała mu miłosna pieśń Prawdy nieśmiertelnej i polskiego Piękną.

Miał on coś z orlicy-malki, wychowującej swe male; gdy podrasnął, orlica bierze je na swe skrzydła i na skrzydłach matczynych

teckim im. ks. Piotra Skargi. Nad trumną zasłużonego uczonego i społecznika wygłoszono wiele przemówień żałobnych.

Jako pierwszy zabrał głos ks. Rektor USB Wóycicki, który tak żegnał zmarłego profesora Batorewej Wszechnicy:

uczyszcie, wznosząc się ku słońcu.

Podobnie On, profesor-patriota, wychowawca-ideowiec na skrzydłach Swego umiłowania Nauki i Ojczyzny unosił Was, droga Młodzieży, wysoko ku słońcu, któremu słuzić trzeba przez wiedzę i cnotę — ku Polsce Odrodzonej.

— I oto, tak nagle, tak nieoczekiwanie to szlachetne serce błę przestało, zgasił jasny płomień umysłu bardzo zdolnego a twórczego;

Zastygła ręka, która tyle dzieł i czynów nam zostawiła;

Do etasnej trumny ułożył się na sen wleczny człowiek wysokiej wartości moralnej, uczonej nieprzeciętnej młoty, doskonały profesor, mówiany przez młodzież wychowawca, a zawsze bardzo dobry, bardzo uczynny drogi nasz Kolega.

Zbolałej rodzinie, w szczególności Czeligodnej Małżonce i obu Braciom, a naszym Szanownym Kolegom-Profesorom wyrażam w Imieniu Uniwersytetu Stefana Batorego najżywsze, braterskie współczucie, zapewniając Ich, że ś. p. Zmarły swymi nieśmiertelnymi pracami głęboko wrósł w żywy organizm Wszechnicy Batorewej, postawił sobie tu pomnik od śpiżni trwałszy, a w sercach naszych pozostał niezapomniany.

A młodzieży akademicka, karmiona przezeń bogatą strawą duchową wiedzy i przykładał osobiste, będzie niejako przedłużeniem i ucieleśnieniem tych wielkich wartości umysłowych i moralnych, jakich ś. p. Profesor był żywym ucieleśnieniem.

Niech odpoczywa w pokoju na tej Ziemi Wileńskiej, dla której dał najlepsze lata Swego życia, w pobliżu Serca Wielkiego Marszałka, którego był wiernym żołnierzem, pośród swych zmarłych kolegów, których był zawsze oddanym towarzyszem.

Wieczny odpoczynek raz Mu dać Panie!

Następni mówcy: prof. Kempisty, prof. Szczeniowski, prof. Niewodniczański, inż. Poczebuit-Odlanicki i przedstawiciel harcerstwa — mówili o zasługach i cnotach ś. p. Waława Dziewulskiego.

Po przemówieniach żałobnych trumnę ś. p. prof. Dziewulskiego umieszczono na wozie żałobnym i duży pochód najbliższych, przyjaciół, znajomych i uczniów profesora skierował

Ostatnia posługa ś. p. L. Sumorokowi

Wczoraj o godz. 5 po poł. z domu przy ul. Styczeńskiej wyruszył na cmentarz po-Bernardyński kondukt pogrzebowy ze zwłokami ś. p. dra J. Sumoroka.

Drewniana trumna, na której wieki leżała czapka korporancka Zmarłego stanęła na katafalku przystrojonym masą żywego kwiecica.

Orszak żałobny był niezwykle liczny. Gremialnie stawili się dla oddania ostatniej posługi popularnemu wilaninowi starzy jego koledzy, znajomi, przyjaciele i ci, którym niósł ulgę w ich cierpieniach jako lekarz, niemal do ostatniej chwili życia nie zamykając przed pacjentami drzwi swego gabinetu.

W osobie ś. p. dra Juliusza Sumoroka Wilno poznało jednego z tych którzy „urodzeni w niewoli, okuci w spowiciu”, wtedy, gdy jeszcze Niepodległość zdawała się daleką i nieosiągalną stawiali czoło przemocy walcząc o polskość, jako działacze społeczni.

Cmentarna ziemia na brzegu Wilenki w miejscu wiecznego spoczynku, niech mu lekka będzie!

Piszą do nas

Niekonsekwencje wymiaru podatkowego w pow. święciańskim

Znaczna część ludności rolniczej w powiecie święciańskim jest głęboko rozgoryczona na Urząd Skarbowy za niesprawiedliwy wymiar podatków w roku budżetowym 1938-39. Jakże wiarogodne i poważne dane rozpatrują władze skarbowe przy dokonywaniu wymiaru podatkowego? Są fakty że grunty liche w czystym tego słowa znaczeniu zostały gdzieś przy biurku oszacowane za najlepsze, najurodzajniejsze. Zjawiskiem tym zanępkowane jest społeczeństwo.

Oto przykład. W roku budżetowym 1937-38 właściciel kol. Gieniuszyski, gm. komajskiej, Alojzy Raksimowicz, płacił podatków na łączną sumę 140 zł 73 gr (nakaz płatniczy i orzeczenie wymiarowe Nr. 1352). W bieżącym roku budżetowym nakaz płatniczy i orzeczenie wymiarowe Nr. 1384 określa podatek na sumę 219 zł 34 gr, nie licząc składki na ubezpieczenie społeczną, daniny majątkowej, składki ogniowej itp.

Graniczące z Gieniuszyszkami osiedla — Bujwidły, Kotaliszki, Węgliszki, Macki, maj. Serenczyński — mają o połowę, względnie trzy czwarte części mniejszy wymiar podatków od hektara, chociaż grunty są tu wszędzie nie tylko jednakowe, lecz gorsze właśnie w Gieniuszyszkach. O tym wiedzą tu wszyscy ludzie od wieków, tylko Urząd Skarbowy w bieżącym roku zauważył urodzajną wyspę, „krajnie mlekiem i miodem płynącą”.

Właściciel kol. Gieniuszyski złożył odwołanie do Wydziału Powiatowego z prośbą o wyznaczenia komisji, która by określiła jakość gruntów.

Wymieniony otrzymał w odpowiedzi decyzję główną bez uwzględnienia prośby i z zaznaczeniem, że nie przysługują prawo dalszego odwołania. W decyzji były cytowane ogromne tasemce paragrafów, artykułów, liczb wciąż tamanych przez inne liczby i litery. Te paragrafy i liczby są kpinami z próby ludzkiej o usuwanie krzywdy. Tego rodzaju pretensje winne być załatwiane nieco poważniej. Odpowiednia komisja musiała zbadać sprawę na miejscu.

Każdy rozumie trudności Urzędu Skarbowego, który po otrzymaniu wymiaru globalnej sumy podatkowej na powiat rozkłada to na ogół płatników. Chodzi więc o to, by ten wymiar na płatników nie był mechaniczny, bezduszny, niesprawiedliwy. A. Raksimowicz.

HOTEL „ST. GEORGES” W WILNIE Pierwszorządny — Ceny przystępne — Telefony w pokojach

Dla każdego cierpienia odpowiednie lekarstwo Dla wszelkich nóg elastyczne Obcaszki gumowe

BERSON

W roku 1917 prof. Kowalski powołał Go na asystenta w zakładzie fizycznym Uniwersytetu Warszawskiego, jednocześnie zlecono Mu wykłady w Politechnice Warszawskiej z fizyki i z teorii błędów.

We wrześniu 1919 r. powołano do Uniwersytetu Stefana Batorego, jako zastępcę profesora fizyki doświadczalnej, w roku 1921 uzyskał nominację na profesora nadzwyczajnego fizyki na wydziale matematyczno-przyrodniczym.

Prof. Waława Dziewulski należał do szeregów grona tych profesorów Uniwersytetu Stefana Batorego, którzy przybyli do Wilna już we wrześniu 1919 r., jeszcze przed oficjalnym uruchomieniem Uniwersytetu i w niezwykle trudnych warunkach, w mieście zniszczonym działaniami wojennymi, w pobliżu frontu bolszewickiego rozpoczął trudną organizację zakładu fizycznego. Po rocznej pracy, jak wiadomo, znowu nastąpiła przerwa, gdyż w lipcu 1920 roku bolszewicy zbliżyli się do Wilna. Wówczas zajął się wywiezieniem do Warszawy cenniejszych przyrządów i narzędzi, zdeponował je w Politechnice Warszawskiej, a Sam wstąpił do służby wojskowej, gdzie osiągnął stopień kapitana i przebył do listopada 1920 roku.

W grudniu 1920 roku powrócił do zniszczonego Wilna, gdzie w warunkach jeszcze trudniejszych, niż poprzednio zajął się dalszą organizacją zakładu fizycznego.

Poza pracą, poświęconą rozwojowi fizyki w Uniwersytecie naszym, wiele pracy, zwłaszcza w pierwszych latach istnienia Uniwersytetu, poświęcił organizacji różnych dziedzin życia akademickiego, pracując w szeregach komisji uniwersyteckich i w organizacjach młodzieży.

Najgorliwiej i najusilniej pracował w Związku Harcerstwa Polskiego w oddziale wileńskim, pełniąc przez pewien czas funkcję komendanta, a potem będąc przez szereg lat prezesem i wiceprezesem zarządu.

W roku 1924/25 był dziekanem wydziału matematyczno-przyrodniczego, w roku 1925/26 prodziekanem, a w roku 1927/28 kierownikiem Studium Rolniczego.

Za wieloletnie zasługi pracy swej niepodległościowej i społecznej uzyskał odznaczenia: krzyż niepodległości, krzyż walecznych i złoty krzyż zasługi.

Sprostowanie: We wczorajszym sprawozdaniu z ekspozycji zwłok ś. p. prof. Dziewulskiego wymieniamy obecnych omyłkowo podaliśmy nazwisko prof. W. Staniewicz. Jak się okazuje, prof. W. Staniewicz bawił poza Wilnem i w oddaniu ostatniej posługi ś. p. prof. Dziewulskiemu mógł wziąć udział.

Tabela loterii

2 dzień ciągnięcia 3-iej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie	
Główne wygrane	
Główna wygrana 150.000 zł.	92 99150 442 93 690 833 100120
padła na nr. 68400	303 101402 998 102120 347 416 103860
50.000 zł.: 63924	104085 124 246 50 91 303 644 57
15.000 zł.: 77635	762 820 910 105208 83 505 867 79
10.000 zł.: 53522 65437	106045 51 450 623 32 93 845 54
5.000 zł.: 36838 45249 88114	107506 108077 109 207 429 837 51
53894 146869	109063 382 864 9016 110354 60 510
2.000 zł.: 208 1306 12660 53742	619 772 943 111057 247 658 983
11627 99167 105243	113145 233 707 114044 180 545 813
1.000 zł.: 23389 27117 49901	115132 338 719 954 116194 215 427
60506 73183 78880 72571 89111	117217 118205 325 980 119698
515891	120198 878 89 98 921 78 121600 793
500 zł.: 3506 13784 23428	905 122073 451 512 902 124028
34374 46290 50816 54737 64669	125132 69 126865 127201 353 418
77426 81712 84474 89217 100762	141 758 890 128435 55 85 509 129304
100784 110260 112398 139800	634 779 131261 319 598 914 132422
146816 147156 155454 155638	62 623 783 48 880
250 zł.: 127 174 2333 54265	184569 785 837 135572 136612
1745 7069 9302 11478 12103	137118 40 863 98 508 25 51 65
87424 13930 16054 17038 19443	13837 139045 484 542 722 7 69 900
19979 22250 23333 23802 24341	140278 80 580 812 141225 618
25271 26149 28128 29933 29238	142428 627 143178 677 144135 723
32124 31361 33778 43725 44420	145079 288 335 629 51 752 75
44599 45304 48199 51942 52784	146288 400 684 737 147007 672
51533 52171 56008 56734 57494	148178 631 46 719 809 149049 165
64388 65220 65392 69010 71943	292 494 150667 980 152072 245
70486 73028 74109 76962 76972	153200 26 78 876 99 903 12 154121
82176 82363 84861 87612 89957	404 715 155010 258 637 779 156016
104317 116006 119034 123533	168 604 157304 21 980 158335 79
125234 126962 125850 128601	544 159230 308 603 909
128091 130890 136487 137551	
145269 149995 149909 149015	
150360 151081 158982 158867	

Wygrane po 62,50 zł.	
26 428 592 635 74 820 972 1329	437 76 661 841 46 2047 67 72 406
61 664 90 722 831 3051 125 262 64 346	64 9195 384 525 92 687 911 10031 103
50 523 622 80 701 4192 377 96 571	632 842 935 5047 413 28 591 612 769
62 842 935 5047 413 28 591 612 769	82 7925 6208 31 52 780 890 94 951
82 7925 6208 31 52 780 890 94 951	7183 435 561 896 8084 105 66 266 316
7183 435 561 896 8084 105 66 266 316	64 9195 384 525 92 687 911 10031 103
64 9195 384 525 92 687 911 10031 103	278 327 60 439 62 11837 68 12058
278 327 60 439 62 11837 68 12058	95 143 49 456 864 13227 83 456 509
95 143 49 456 864 13227 83 456 509	58 667 666 714 897 14252 368 424 95
58 667 666 714 897 14252 368 424 95	786 983 15084 147 66 281 383 408 93
786 983 15084 147 66 281 383 408 93	682 716 822 42 966 63 16019 189 208
682 716 822 42 966 63 16019 189 208	30 972 713 78 847 998 17246 60 321
30 972 713 78 847 998 17246 60 321	796 855 18176 80 259 356 675 876
796 855 18176 80 259 356 675 876	927 19192 468 603 22 774 78 929 56
927 19192 468 603 22 774 78 929 56	20098 116 213 365 72 404 910 42
20098 116 213 365 72 404 910 42	21059 907 61 22392 448 77 23123 54
21059 907 61 22392 448 77 23123 54	816 69 977 24125 360 491 697 940
816 69 977 24125 360 491 697 940	52260 71 304 584 673 742 26134 256
52260 71 304 584 673 742 26134 256	906 27014 123 229 927 28124 266 567
906 27014 123 229 927 28124 266 567	661 29278 527 43 723 59 30188 671
661 29278 527 43 723 59 30188 671	858 99 917 31016 132 321 54 82 401
858 99 917 31016 132 321 54 82 401	17 62 534 73 931 63 32000 37 173 252
17 62 534 73 931 63 32000 37 173 252	363 669 707 821 91 33290 342 512 13
363 669 707 821 91 33290 342 512 13	84 54 63 34161 72 89 98 265 98 347
84 54 63 34161 72 89 98 265 98 347	407 554 82 827 56 944
407 554 82 827 56 944	35130 9 258 331 529 36 610 30 59
35130 9 258 331 529 36 610 30 59	36361 411 67 626 49 701 826 37091
36361 411 67 626 49 701 826 37091	247 68 331 498 590 654 75 91 716
247 68 331 498 590 654 75 91 716	861 936 38060 303 455 561 641 54
861 936 38060 303 455 561 641 54	862 39020 112 301 439 973 48
862 39020 112 301 439 973 48	40159 245 94 458 73 595 615 75
40159 245 94 458 73 595 615 75	733 43 96 843 9 56 989 41219 77 445
733 43 96 843 9 56 989 41219 77 445	560 619 885 42740 425 650 839 43158
560 619 885 42740 425 650 839 43158	359 68 85 44074 525 904 45854 79
359 68 85 44074 525 904 45854 79	46182 380 83 492 669 972 47005 209
46182 380 83 492 669 972 47005 209	33 803 918 48457 685 791 804 76 985
33 803 918 48457 685 791 804 76 985	49341 63 93 451 874 916 50005 341
49341 63 93 451 874 916 50005 341	529 681 51056 176 304 56 88 448 732
529 681 51056 176 304 56 88 448 732	52478 772 974 53051 98 9 103 73 310
52478 772 974 53051 98 9 103 73 310	40 875 910 85 90 5418 9208 622 837
40 875 910 85 90 5418 9208 622 837	6 909 55180 258 94 456 56213 35 332
6 909 55180 258 94 456 56213 35 332	83 8 426 38 502 81 823 57163 268
83 8 426 38 502 81 823 57163 268	412 595 9 774 80 828 78 58073 95
412 595 9 774 80 828 78 58073 95	110 587 672 827 94 989 59162 8 225
110 587 672 827 94 989 59162 8 225	79 823 4
79 823 4	6007 151 289 95 323 94 427 533
6007 151 289 95 323 94 427 533	667 730 974 61120 59 584 622 838
667 730 974 61120 59 584 622 838	82 62035 82 422 533 50 783 854 926
82 62035 82 422 533 50 783 854 926	80 63180 662 745 66 95 64278 548
80 63180 662 745 66 95 64278 548	50512 387 477 96 731 810 951 66135
50512 387 477 96 731 810 951 66135	71 94 207 64429 698 851 67141 54
71 94 207 64429 698 851 67141 54	251 434 565 621 68029 167 93 609
251 434 565 621 68029 167 93 609	28 746 829 901 81 69188 90 280 308
28 746 829 901 81 69188 90 280 308	28 432 527 9 738 951 4
28 432 527 9 738 951 4	70028 158 560 634 86 742 803
70028 158 560 634 86 742 803	87411 72166 283 301 490 539 799
87411 72166 283 301 490 539 799	766 73016 365 429 509 971 74248
766 73016 365 429 509 971 74248	75075 176 587 640 741 76081 260
75075 176 587 640 741 76081 260	334 813 77086 146 75 464 563 65
334 813 77086 146 75 464 563 65	612 759 886 949 78063 180 283 317
612 759 886 949 78063 180 283 317	23 96 640 90 867 79129 253 375
23 96 640 90 867 79129 253 375	482 88 547 714 39 805 86 80414
482 88 547 714 39 805 86 80414	11 84 695 717 911 925 81066 53

370 835 884 293 66 82306 813 927	20425 21315 504 708 928 23226
83040 86 179 84 444 890 84152	24327 433 79 514 25668 26321 960
285 586 745 832 926 86063 83 322	28830 80 29209 80010 451 765 31249
555 603 88 771 837 39 87005 621	32265 90 33034 496 683 967 75 34132
774 846 88413 74 703 19 77 89359	830 36210 434 87053 88136
28 78 487 615 90262 667 81 763	49509 42618 43603 718 856 44013
711 13 801 21 22 66 914 23 45	32 45520 56 46067 619 47138 439 843
91306 729 71 943 92755 920 93313	50036 205 505 22 52309 65 798 53052
723 66 94004 132 269 99 574 79	54072 371 590 715 907 61 55972 56046
609 950 95035 222 49 991 96032	57418 59189 394
171 845 408 16 659 834 97223 771	69286 346 491 573 61377 675 62956
72 945 80 9818 216 327 52 490	64 242 529 64439 878 81 66144 255
594 53 768 841 99079 167 237 404	67391 556 68342 751 69102 397 70912
557 684 753 991 100386 945 31	71458 873 926 72916 73034 97206 319
101025 175 370 77 812 31 102375	76614 77827 78596 794 79370 88 670
64 789 920 68 103149 537 35 77	80399 89 81308 9 484 526 82969
104499 564 752 105340 594 931	84142 342 802 87997 89458 772 91448
106042 234 579 853 107068 80 150	651 92017 351 93111 927 94697 95010
289 80 416 623 723 108000 128 46	96992 97038 98486 567 99377
745 968 109373 422 768 84 901 64	101773 850 949 102122 973 103193
110294 321 694 111146q 55 381 419	655 104074 928 99 105384 450 983 97
44 50 592 791 112028 73 195 821	106796 817 107124 975 108400 581
113110 19 225 468 909 114100 321	109082 402 74 757 895 967 110057
419 608 817 968 88 115081 159 208	113624 114230 94 870 115709 116380
41 352 63 73 400 603 916 65 116170	117291 311 181166
95 403 4 537 56 902 117039 521 661	121290 489 539 122279 123237 988
97 118264 64 919 58 119135 242 493	124330 560 125333 56 616 127082 267
509 715 79 823 73 925 120003 63 436	727 128295 701 14 131830 900 182810
528 835 92 944 121386 61 749 122651	12 138660 134763 135025 552 136321
622 704 128488 502 9 773 99 124012	137373 933 138995 671 963 138995
198 208 375 455 125044 284 323	140482 141665 142861 953 143000
407 525 92 126042 69 134 567 762	128 91 144627 880 145846 146994
863 76 925 64 127187 15 424 63 815	147691 148021 871 150127 283 151138
925 128223 89 628 842 953 129407 78	500 742 152221 79 325 492 902 153368
671 967 13019 812 37 71 761 131147	412 542 154693 155523 647 772 156132
231 416 61 93 815 80 968 132102 509	832 610 157814 158454 755 877 159337
15 600 872 138151 230 839	446 658 928

Wygrane po 62,50 zł.	
134210 98 480 9 41 540 185010	335 705 10 973 136200 384 137002
161 237 75 663 4 755 848 138133	262 360 449 53 906 139106 70 534
841 140062 148 347 428 95 563 547	641 967 141056 160 228 39 843 478
563 744 96 898 927 33 81 142091 91	84 180 451 763 827 143105 227 89
962 569 876 98 981 144658 712 818	364 145237 440 78 698 781 9 68
147183 322 430 590 960 148681	800 95 907 146074 251 339 643
1491343 419 51 708 956	141733 322 430 590 960 148681
150102 53 600 742 151237 447	921 152085 90 542 927 153205 13
555 7 661 757 841 977 154204 302	60 677 155163 209 57 405 601 719
47 978 157048 464 73 587 851 900	24 65 158015 329 159017 811

III ciągnięcie	
Główne wygrane	
Stała dzienna wygrana 20.000 zł.	na nr. 55927
Zł. 75000 na nr. 119807	25.000 zł. na nr. 155000.
Zł. 10.000 na nr. 20918 23181 32863	41886 99547
Zł. 5000 na nr. 25513 48059 40805	84165 91084 117471 121878 154694
2000 zł. 5858 15834 32609 55317	60371 73502 82618 116061 116672
124355	Po 1000 zł. 6493 10096 10365
10548 18390 25480 40974 56121	56755 72690 84570 88061 116010
126454	Po 500 zł. 13929 15168 18165
19527 19579 27272 29306 37119	39966 46938 49586 49825 51635
64767 65891 77125 94426 95318	99397 104939 122762 142208 145638
151844 154123	Po 250 zł. na nr. 3216 11731 12708
15631 15814 18801 21520 21913	22465 26000 28028 32810 35653
37250 45953 58743 64019 64231	64753 66411 66583 67810 67914
69058 69971 70125 72989 74075	78425 76568 77498 77663 81136
83612 84750 86433 87281 89612	91076 93650 94836 96371 98923
100184 101544 101691 104388 104645	111008 112757 114115 116658 120

Wszystkie próby zawiodły Ponowna katastrofa Rady Miejskiej w Baranowiczach

Od szeregu dni Rada Miejska w Baranowiczach stała się widowiskiem fascynującym.

Zrealizowanie hasła konsolidacji sił w walce o unarodowienie życia gospodarczego i uzdrowienie stosunków panujących w samorządzie baranowickim spotkało się z zorganizowanym oporem ze strony społeczeństwa żydowskiego. Przyzwyczajeni od szeregu lat do kierowania samorządem miasta Żydzi nie mogli pogodzić się z faktem, iż po ostatnich wyborach do Rady Miejskiej w dniu 29 maja b. r. zmieniły się warunki.

Batalia rozegrała się przy okazji rozpatrywania budżetu miejskiego. Żydzi, nie mogąc przeprowadzić swoich postulatów zastosowali metodę demonstracyjnych zrywów posiedzeń Rady Miejskiej uniemożliwiającej w ten sposób wszelką pracę w samorządzie.

Podaliśmy już o przebiegu dwukrotnych posiedzeń Rady, które zostały zerwane przez Żydów. Uczyniono jeszcze jedną próbę porozumienia się na trzecim posiedzeniu, które zostało zwołane na dzień 10 sierpnia br. na godz. 19. Zgodnie z przepisami ustawy samorządowej miało ono być już ostatnim.

Niestety, znów powtórzyły się demonstracje, uniemożliwiające Radzie Miejskiej wypełnienie zadań.

Na wstępie obrad inż. Tenenbaum, przewodniczący Koła Radnych Żydów, postawił wniosek o ponowne odesłanie budżetu miasta do rozpatrzenia do Komisji Budżetowej.

Przeciwko temu katogorycznie wypowiedzieli się radni chrześcijanie, zaznaczając, że miasto nie może pozostać przez kilka miesięcy z rządu bez budżetu, wniosek zaś podobny zdają do przeciągania sprawy przyjęcia budżetu (dr Fiuto, Monkielewicz, Leśniak). Po głosowaniu wnioski żydowskie znów upadły.

OŚWIADCZENIE KOŁA RADNYCH ŻYDÓW.

Wtedy inż. Tenenbaum złożył oświadczenie w imieniu radnych Koła Żydowskiego.

„Byliśmy na audjencji W. P. wojewody nowogródzkiego w sprawie powyższych zaistniałych nieporozumień i chociaż p. wojewoda polecił nam za wszelką cenę utrzymać to posiedzenie w mocy, jednakże ze względu tego, że koło naszych pracowników zajmuje względem nas nieprzejawnione stanowisko, zrzucamy z siebie wszelką odpowiedzialność i opuszczamy zebranie”.

DEKLARACJA KOŁA RADNYCH CHRZEŚCIJAN.

Gdy Żydzi po raz trzeci demonstracyjnie opuścili salę obrad w imieniu Koła Radnych Chrześcijan dr Fiuto złożył następującą deklarację:

„Koło żydowskie poraz 3 demonstracyjnie opuszcza i zrywa zebranie budżetowe Rady Miejskiej w walce o swe rytualne cele. Panowie ci przechodzą po nad interesami miasta, jako całości do porządku dziennego; więcej nawet, bo nie dopuszczając do uchwalenia budżetu świadomie i celowo działają na szkodę miasta w którym i z którego żyją.
W swych dążeniach separtystycznych

panowie ci, zdają się zapominać, że żyją w Polsce, gdzie nikt inny tylko Polacy rządzą i powinni. Dają oni światło do podporządkowania sobie i swym rytualnym celom całego społeczeństwa, które miało by im służyć. Przechodzą faktami postępowaniu musimy jak najkategoryczniej zastrzec się i wezwać tych panów by zechcieli zaprzestać prowokacji pod adresem społeczeństwa naszego.

W związku z tym:
1) Zwracamy uwagę społeczeństwa chrześcijańskiego na podobne wrogie i wręcz szkodliwe zachowanie się Żydów. Społeczeństwo nasze musi zająć odpowiednio i zdecydowane stanowisko wobec nich.

2) Wzywamy Zarząd Miasta do wykozystania odpowiedniego przepisu prawa i zwrócenie się do władz państwowych o ukaranie radnych uchylających się systematycznie od brania udziału w posiedzeniach Rady, uniemożliwiających uch-

walenie budżetu i działających tą drogą na szkodę miasta.

3) Apelujemy do władz państwowych o wzięcie nas w obronę przed podobnym postępowaniem społeczeństwa żydowskiego i przypomnienie Żydom, że żyją w państwie polskim, a zatem muszą się podporządkować celom ogólnym.

Ponadto wnosząc o wyłonienie delegacji do p. starosty, która przedstawi p. staroście obecną sytuację i powinna prosić o przedsięwzięcie środków, które by nie dopuściły do powtarzania się prowokacji żydowskich.

Po wysłuchaniu tej deklaracji radni chrześcijańscy wyłonili delegację do p. starosty w osobach dra Fiuto, p. Monkielewicza i p. Leśniaka, poczem przewodniczący rady inż. Wolnik zamknął posiedzenie budżetowe Rady Miejskiej wobec braku quorum aż do decyzji odnośnych władz.

Wł. Bierniakowicz.

KRONIKA

SIERPIEŃ
13
Sobota

Dziś: Hipolita i Kasjana
Jutro: Euzebiusza Kapł.

Wschód słońca — g. 3 m. 51
Zachód słońca — g. 6 m. 57

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dn. 12. VIII. 1938 r.

Ciśnienie 759

Temperatura średnia + 20

Temperatura najwyższa + 20

Temperatura najniższa + 12

Opad: 0,2

Wiatr: cisza

Tendencja: bar. lekki spadek ciśnienia

Uwagi: Dość pogodnie. W południe przelotny deszcz

— Przewidywany przebieg pogody w dniu 13 bm.:

Po pogodnym ranku w ciągu dnia wzrost zachmurzenia. Miejscami burze i przelotne deszcze. Po przejściu burz lekko ochłodzenie.

Wiatry zmienne z przewagą wiatrów z kierunków południowo-wschodnich.

WILEŃSKA

DYŻURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Nalęcza (Jagiellońska 1); 5-ów Augustowski (Kijowsk a2); Romeckiego i Żelańca (Wileńska 8); Frumkinów (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kalwaryjska 31).

Ponadto stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyra (Legionów 10) i Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

KOŚCIELNA

— Wielka procesja na Pośpieszkę. W 18 rocznicę „Cudu nad Wisłą” dnia 15 sierpnia wyruszy z kościoła św. Bartłomieja na Zarczeczko o godz. 7.30 rano wielka procesja na Pośpieszkę do świeżo wybudowanego klasztoru O. O. Redemptorystów. W procesji niesiony będzie przez ulice miasta łaskami słynący obraz Matki B. Nieustającej Pomocy, który w maju

wystawiono ku czci publicznej w kościele św. Białymieja.

Na Pośpieszku w połowej tymczasowej kaplicy publicznej odprawi się o godzinie 10 sumę w czasie której o. redemptorysta wygłosi kazanie.

Po sumie zespół artystów dramatycznych, Katoł. Sceny im. św. Genazjusza, odegra na terenie klasztoru sztukę dramatyczną z życia św. Stanisława Biskupa krak. p. t. „Biskup a król”.

Z dniem tym O. O. Redemptorysty przenoszą się z Zarczeczka na Pośpieszkę, gdzie trwają prace nad wykończeniem klasztoru oraz kaplicy publicznej w murach klasztornych mogącej pomieścić ponad 1000 osób.

OSOBISTE

— Odznaczenie za skuteczną walkę z nierzędem i prostytucją. Za usługi ofiarne na polu walki z prostytucją i nierzędem odznaczona została brązowym krzyżem zasługi kierowniczka III Brygady policji obyczajowej st. przodownica p. Jadwiga Jastrzębska.

MIEJSKA

— Komisja techniczna będzie rządzić nad nowymi przepisami budżetowymi. W początkach przyszłego tygodnia Magistrat zamierza zwołać posiedzenie radzieckiej Komisji Technicznej, która ma zająć się zaopiniowaniem świeżo opracowanych przez Zarząd Miejski przepisów budowlanych

SPRAWY SZKOLNE

— Pryw. Główn. Koedukacyjne im. Ks. P. Skargi z prawami gimnazjum państwowych — Wilno, ul. Ludwisarska 4, tel. 23-08, przyjmuje wpisy uczniów (nic) w wieku szkolnym do kl. I, II i III, oraz do kl. IV za zezwoleniem Kuratorium. Egzamin wstępny 1 września br.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

— Zarząd Związku Oficerów Rezerwy Koło w Wilnie wzywa wszystkich Kolegów do wzięcia jak najliczniejszego udziału w „Święcie Żołnierza Polskiego” według następującego programu: Dnia 14 sierpnia br. o godzinie 8.30 rano zbiórka, w celu wzięcia udziału w uroczystościach Okręgu Wileńskiego Związku Kaniowców i Żeligowszczyków. Godz. 18.30 — zbiórka pocztów chorągwiowych w lokalu Federacji przy ul. Św. Anny 2 odmarsz na Rossę w celu oddania hołdu Pamięci Marszałka Piłsudskiego oraz poległym.
Dnia 15 sierpnia br. — o godz. 8.45 zbiórka wszystkich organizacji sfederowanych z chorągwiami przy lokalu Federacji ul. Św. Anny 2. Stawić się winny organizacji in corpore — Godz. 9 — odmarsz na plac Marszałka Piłsudskiego w celu wzięcia udziału w mszy świętej połowej. Godzina 17—19 koncerty orkiestry wojskowych: na placu Marszałka Piłsudskiego orkiestra 1 pp. leg. JP i w Cielętniku (na placu zabaw dla dzieci) orkiestra 5 pp. leg.

RÓŻNE

— Groźba strajku w zakładach dla sierot żydowskich. W instytucjach dobroczynnych prowadzonych przez żydowski komitet sierot powstał zażegnanie z wypłacaniem zarobków pracownikom. Ponieważ zażegnanie są bardzo znaczne, w niektórych wypadkach, pracownicy nie otrzymują po dobno od 5 miesięcy, do komitetu w stosowane zostało ultimatum, w którym pracownicy domagają się natychmiastowego wypłacenia zaległości w przeciwnym razie groźba strajkiem.

— Lotna sprzedaż papierosów. Mono pol Tytoniowy wprowadził ciekawą ino-

Lekarstwa dla ubogich po cenie kosztu

Z dniem 10 września r. b. ceny wszelkiego rodzaju leków i specyfików aptekarskich zostaną obniżone o 10 procent. Rozporządzenie ministra opieki społecznej, jakie ukazało się w tej sprawie, wchodzi w życie w 30 dni po ogłoszeniu i zawiera szczegółowy wykaz wszystkich lekarstw wraz z nowymi cenami.

Rozporządzenie przynosi poza tym wykaz około 100 lekarstw dla ludności ubogiej, które apteki obowiązane będą sprzedawać po cenie kosztu, a więc bardzo tanio. Z lekarstw tych będą mogli korzystać w pierwszym rzędzie bezrobotni i bezrolni.

Hotel EUROPEJSKI

W WILNIE
Pierwszorządny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach, Winda osobowa

wację w dziele sprzedaży detalicznej wyrobów tytoniowych.

Wprowadzono mianowicie w porcie lotniczym na Porubanku, na stacjach autobusowych itp. ruchomą sprzedaż wyrobów tytoniowych.

NOWOGRODZKA

— Przygotowania do wystawy regionalnej Ziemi Nowogródzkiej, która odbędzie się w dniach od 11 do 22 września br. są obecnie już w pełnym toku. Ośmiuście sekcji poszczególnych działów wystawy intensywnie pracują nad zbieraniem eksponatów i opracowywaniem poszczególnych działów. Szereg najważniejszych firm oraz instytucji i organizacji społeczno-gospodarczych zgłosił swój udział i współpracuje z kierownictwem Wystawy. Prace sekcji artystyczno-dekoracyjnej Wystawy prowadzone są w szybkim tempie przy udziale specjalnie zaangażowanych fachowców. Wystawa mieścić się będzie w gmachu Bazaru Przemysłu Ludowego w Nowogródku, przy czym kilka pawilonów wystawionych zostanie na dziedzińcu obok gmachu.

— Sekcja kwaterek Komitetu Dni Mickiewiczowskich kończy swe prace Zapewniono nocleg dla 1500 przyjezdnych wycieczkowiczów na „Dni Mickiewiczowskie”. W razie napływu większej ilości turystów i wycieczkowiczów noclegi będą zorganizowane w Nowojelni, najpiękniejszej i najzdrowszej miejscowości na terenie województwa nowogródzkiego w odległości 23 km. od Nowogródka. Zmobilizowane samochody i autobusy będą w stanie przewieźć jednorazowo około 600 osób

LIDZKA

— Wycieczka dziennikarska przyjeżdża do Lidy. W dniu 18 bm. w godzinach rannych przyjeżdża do Lidy wycieczka dziennikarska, zorganizowana przez wojewódzki komitet „Dni Mickiewiczowskich” w Nowogródku. W wycieczce bierze udział 28 osób. Uczestnicy wycieczki po zwiedzeniu większych placówek przemysłowych udadzą się autobusami do Nowogródka. Po drodze zwiedzą oni huty szklane Niemen, Nowojelnie.

— Klęska gradobicia w Werenowie. Wczoraj nad Werenowem przeszła burza gradowa, która poczyniła znaczne szkody w ogrodach. Ponadto zniszczyła zasiewy na przestrzeni 4 km szerokości i 6 km długości.

— Zamęczyła dziecko. Do ogrodu przy ul. Rajskiej 41 zostało podrucone dziecko płci żeńskiej w wieku 4 miesięcy. Jak ustalono, dziecko zostało podrucone przez Annę F. zam. w Lidzie (Rajska 42). Małka znęcała się wprawdzie nad dzieckiem, chcąc się pozbyć, w końcu zdecydowała się podzucić.
Dziecko zmarło w szpitalu państwowym.

— WOJSKOWY MOTOCYKL WPADEŁ NA WÓZ. Wojskowy motocykl prowadzony przez kpr. w Lidzie, zdążający szosą w kierunku Wilna na 2 km. od Werenowa najechał na wóz Wiktora Nikolajewicza z Nowego Pola gm. werenowskiej. Wóz został rozbity a jadący na wozie Nikolajew i jego parobek zostali lekko poranieni.

— PRZESTĘPSTWA KARNO-SKARBOWE. Posterunkowi P. P. w Werenowie w czasie rewizji u Kazimierza Dojliki w kol. Pofekiszki, znaleźli na strychu 300 g. surowca tytoniowego. Ponadto znaleziono u mieszkającego w Wilnie A. Gemblekiego, czasowo przebywającego w okolicy Murawszczyzna, gm. wiejskiej 10 kamyków do zapalniczek, pochodzenia zagranicznego.

BARANOWICKA

— Dostawy dla wojska. W Baranowiczach odbyła się wspólna konferencja przedstawicieli intendenty DOK oraz KOP z przedstawicielami Wojewódzkiego T-wa Organizacji i Kółek Rolniczych z Nowogródka, oraz licznych spółdzielni i organizacji rolniczych w sprawie organizacji dostaw dla potrzeb wojskowych.

Nowe ceny chleba

Starosta Grodzki Wileński ustalił z dniem 13 bm. następujące ceny chleba:

chleb razowy z mąki 95 proc. — 0,22 zł. za kg.
chleb pyłkowy 65 proc. — bez zmian, tj. 0,30 zł za 1 kg.

Teatr muzyczny „LUTNIA”

Dziś o godz. 8.30 wiecz. dwie kameralne operetki
COLOMBINA — W. Rapackiego
PIESNI TYROLU — Koschata

RADIO

SOBOTA, dnia 13 sierpnia 1938 r.
6.42 Pieśń. 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dzieciak por. 7.15 Orkiestra salon. 8.00 Muzyka wakacyjna. 8.55 Program na dzisiaj. 9.00 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Koncert Or. Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szepepańskiego. 14.00 Muzyka popularna. 14.15 Przerwa. 15.15 „Jantar” — bajka kaszubska. 15.45 Wiad. gospodarcze. 16.00 Pogadanka konkursowa Polskiego Radia. 16.10 „Wesołe migawki”. 16.45 „Piłsudski o orientacjach polskich w czasie wojny” — wygl. W. Baranowski. 17.00 Gdy zagra kapela. 17.50 Wiad. sportowe. 17.55 Program na niedzielę. 18.00 Nasz program. 18.10 Poematy i ballady. 18.45 „Podole” — kwadrans poetycki. 19.00 Arie i pieśni w wykonaniu Olgi Olginy. 19.20 Pogadanka. 19.30 Z pieśnią i tańcem przez Centralny Okręg Przemysłowy — audycja muzyczna. 20.00 Audycja dla Polaków za granicą. 20.45 Dziennik wiecz. 20.53 Pogadanka. 21.00 „Kamizelka” opowiadanie Bolesława Prusa. 21.10 Polska Kapela Ludowa. 21.40 Transmisja fragm. meczu tennisowego Polska — Jugosławia i Wiad. sportowe. 22.00 Godzina niespodzianek.

NIEDZIELA, dnia 14 sierpnia 1938 roku.
7.15 — Pieśń; 7.20 — Koncert poranny; 8.15 — Gazetka Rolnicza; 8.35 — Program na dzisiaj; 8.40 — Wiadomości Rolnicze, Transmisja do Baranowicz; 8.50 — Gra kapela wiejska, transmisja do Baranowicz; 9.15 — Regionalna transmisja z Trok: a) reportaż wstępny, b) nabożeństwo; 11.15 — Transmisja ze zjazdu śpiewaczego w Starogardzie; 11.45 — Wycinki prasowe sprzed stu laty — felieton Czesława Zgorzeńskiego; 11.57 — Sygnał czasu i hejnał; 12.03 — Poranek muzyczny; 13.00 — „Miłosa niedola Asnyka” — szkice literackie; 13.15 — Muzyka obiadowa; 15.00 — Transmisja fragmentów uroczystości Ogólnopolskiego Zlotu Młodzieży Wiskiej Związku Młodej Polski; 15.35 — Audycja dla wsi; 16.30 — Komedia Aleksandra Fredry: „Gwałtu co się dzieje”; 17.10 — Recital skrzypcowy Eugenii Umińskiej; 17.35 — Tygodnik dziękujący; 18.00 — Koncert rozrywkowy; 19.00 — w przerwie: chwila Biura Studiów; 19.45 — Transmisja z Poznania fragmentów zawodów wioślarskich Polska — Węgry; 20.00 — „Przed chatą na lawce” — wieczorka w wyk. Zespołu Młodzieży ze wsi Jakszy; 20.30 — Gawęda świetli cowa; 20.40 — Przegląd polityczny; 20.50 — Dziennik wieczorny; 21.00 — „Ta jój” — wesoła audycja; 21.40 — Transmisja fragmentów meczu tenisowego Polska — Jugosławia i wiad. sportowe ze wszystkich rozgłośni; 22.00 — „Rycerskość wieśniacza” — opera P. Mascagniego; 23.10 — Ostatnie wiadomości; 23.15 — Zakofczenie.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— Ostatnie przedstawienia w Teatrze na Pohulance! Dziś, w sobotę dnia 13 sierpnia o godz. 8.30 wiecz. — Teatr na Pohulance gra z dużym powodzeniem — dramat w 3 aktach Wojciecha Bąka p. f. „Protest” w wykonaniu pp. T. Koronki wiczówny (Barbara), J. Wasilewskiego, I. Jasińskiej - Detkowskiej i J. Wiedeńskiej.

— Święteczne popołudniówki! W niedzielę dnia 14 i w poniedziałek dnia 15 sierpnia Teatr na Pohulance daje dwie ostatnie popołudniówki (o godz. 4.15) dramatu Wojciecha Bąka „Protest” w premierowej obsadzie zespołu

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”.

— Występy zasłużonych artystów wileńskich M. Downmunt i L. Wołłejki. Cenieni i zasłużeni artyści sceny wileńskiej M. Downmunt i L. Wołłejko wystąpią dziś w otoczeniu S. Piaseckiej, A. Cezarewicz i S. Kubińskiego w dwóch kameralnych operetkach „Colombina” W. Rapackiego i „Pieśni Tyrolu” Koschata. Zespół orkiestry pod batutą Wł. Szczepańskiego. Ceny niższe. Wycieczki zbiorowe korzystają z specjalnych zniżek biletowych.

— Popołudniówki święteczne w „Lutni”. W niedzielę i poniedziałek odbędą się przedstawienia popołudniowe. Dwie kameralne operetki „Colombina” i „Pieśni Tyrolu”. Początek o godz. 4.15 p. p.

Muzeum Historii Naturalnej w Chicago założyło ostatnio nowy dział muzealny, poświęcony życiu bocianów. W dziale tym został zawieszony duży obraz, zatytułowany „Bociany w polskiej wsi”. Obraz ten reproduujemy.

Kurjer Sportowy

Gramy z Olimpią

Jesteśmy w przededniu dwóch niezmiernie ciekawych meczów piłkarskich z doskonałą drużyną łotewską Olimpią, która grać będzie w Wilnie w niedzielę i poniedziałek z piłkarzami WKS Śmigły. Olimpią zaliczona jest do rzędu czołowych drużyn piłkarskich Łotwy. Drużyna ta posiada kilku stałych reprezentantów Łotwy, którzy znani są nam już dosyć dobrze z poprzednio rozgrywanych spotkań z piłkarzami Łotwy. Warto bowiem przypomnieć, że przed kilku laty stosunki sportowe, zwłaszcza piłkarskie, z Łotwą były bardzo ożywione.

Odbiwały się często mecze jak w Wilnie, tak też i w Rydze, dokąd wyjeżdżali nasi gracze. Na ogół z Łotyszami mieliśmy dotychczas dużo szczęścia. Przed pięciu bodaj laty reprezentacja Wilna pokonała w Rydze reprezentację Łotwy.

Sądźmy, że i tym razem uda się WKS Śmigły pokonać Olimpię, chociaż trzeba pamiętać, że w Łotwie poziom piłkarski znacznie się podniósł. Mogą więc być niespodzianki, lecz i poziom piłkarzy WKS Śmigły też podniósł się. Zwyżyliśmy Łotyszów jeszcze wówczas,

gdy nie mieliśmy drużyny ligowej. Dla WKS Śmigły oba te mecze będą doskonałym treningiem przed czekającymi meczami o mistrzostwo Ligi. Pierwszy mecz z Polonią nie jest za górami, a będzie to jeden z najważniejszych meczów. Z Polonią w Wilnie, do której nigdy nie mieliśmy szczęścia powinniśmy wygrać. Dużo ciekawego materiału dostarczą nam właśnie te mecze z Łotyszami, które mieć będą charakter imprez międzynarodowych, które w Wilnie należą, niestety, do rzadkości. Nic też dziwnego, że zapowiedź przyjazdu Olimpii budzi w kółkach sportowych Wilna zrozumiałe zainteresowanie.

WKS Śmigły na mecze te wystąpi w najsilniejszym składzie. Jakoby mamy zobaczyć kilku nowopozyskanych, a dobrze zapowiadających się graczy, którzy będą mieli już prawo grać w meczach ligowych.

Spotkania z Olimpią odbędą się na reprezentacyjnym stadionie przy ul. Werkowskiej. Początek meczów o godz. 17. Dobrze się stało, że właśnie w przededniu meczów ligowych WKS Śmigły zmierzy swe siły z doskonałą drużyną zagraniczną.

Motocykliści z całej Polski w Wilnie

Trasa VIII patrolowego raidu motocyklowego szlakiem Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego przebiegać będzie, jak i w poprzednich latach, przez Wilno. Raid rozpocznie się 13 sierpnia z Warszawy. Pierwszy etap prowadzić będzie z Warszawy do Krakowa.

Do Wilna motocykliści przyjadą dopiero 19 sierpnia. Przyjadą oni z Łomży przez Augustów, Suwałki, Sejny i Grodno. Etap ten wynosi 418 km i należy do najtrudniejszych. Motocykliści po przybyciu do Wilna spędzą tutaj nocą o godz. 4 rano wystartują z Wilna do Warszawy. Trasa prowadzić będzie przez: Lidę, Skidel, Grodno i Białystok. Etap ten liczyć ma 464 km.

Tegoroczny raid patrolowy obudził znacznie większe zainteresowanie, niż

poprzednie. Na startcie zbiorą się najwybitniejsi motocykliści. Ilość zgłoszeń przekroczy 100. Wszyscy uczestnicy podzieleni zostaną na klasy. Przeciętna szybkość wahać się będzie od 40 do 45 km na godzinę.

Meła etapu wileńskiego mieścić się będzie zapewne na placu Katedralnym. Ogółem trasa liczy 2.800 km. Organizatorem raidu jest Legia warszawska. Główną nagrodą jest puchar wieczysty, ofiarowany przed laty przez Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Siedmiomilowy ten raid będzie imponującą rewią sportu motocyklowego w Polsce. Pod względem propagandowym spełni on poważną rolę, zwłaszcza jeżeli chodzi o teren Polski północno-wschodniej.

Sprawa powtórnego meczu Cracovia—Polonia

Zarząd Cracovii otrzymał z Polskiego Zw. Piłki Nożnej polecenie uzgodnienia do dnia 1 września z Zarządem Polonii terminu powtórnego meczu o mistrzostwo Ligi Cracovia—Polonia.

Jak się dowiadujemy, Zarząd Cracovii za proponował Polonii terminy 6 lub 11 listopada r. b.

Fantastyczne wyniki w rzucie oszczepem

Na międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych w Turku w Finlandii doszło do sensacyjnego pojedynku najlepszych oszczepników świata. Pojedynek wygrał Finn, Matti Jaervinen, który osiągnął 76,48, zbliżając się w ten sposób jedynie o centymetry do swego słynnego rekordu światowego. Drugi z kolei Finn, Nikkanen, uzyskał 74,77 m. Trzecim był Szwed Atterwall — 73,73, czwarty Estończyk Sule, osiągnął 70,62 m.

Nikkanen w sześciu rzutach ustanowił swe go rodzaju rekord, osiągając najlepszą chyba na świecie serię rzutów. Uzyskał on mianowicie kolejno 74 m, 73 m, 74,77, 72,50 m, 73 m. Wszystkie zatem rzuty przekraczały granicę siedemdziesięciometrową.

W biegu na dwie mile angielskie zwyciężył Pekuri 9:05,6 przed Lehtinenem 9:10,2.

Lazek mistrzem Europy wszystkich wag

W Wiedniu wobec 10.000 widzów rozegrany został mecz bokserski o mistrzostwo Europy wszystkich wag, pomiędzy dotychczasowym mistrzem, wiedeńczykiem Heinzem Lazekiem a mistrzem Włoch, trypolitańczykiem Santa de Leo. Lazek wygrał po ciężkiej 15-rundowej walce, nieznacznie na punkty.

Donald Budge przechodzi na zawodowstwo?

W Nowym Jorku rozeszły się pogłoski, że pierwsza rakietą świata, mistrz Wimbledonu, Francji i Ameryki, zdecydował się przejść na zawodowstwo. Budge ma wziąć udział w siedmiomiesięcznym tournée, urządzonym przez firmę, wyrabiającą artykuły sportowe. Za to tournée Budge ma otrzymać 100.000 dolarów. Pierwszy swój mecz w charakterze zawodowca Budge ma rozegrać z Vinesem w styczniu przyszłego roku w Nowym Jorku. Następnie Amerykanin ma spotkać się z Perryem. Przed przejściem na zawodowstwo Budge ma jeszcze bronić tytułu mistrza Ameryki.

Te same koła sportowe w N. Jorku twierdzą również, że wraz z Budgem na zawodowstwo ma przejść jego stały partner w grze podwójnej Mako.

Budge, zapytany przez jednego z dziennikarzy angielskich na temat tych uporczywych pogłosek, oświadczył krótko: „Paniowie wiedzą o tym lepiej ode mnie”.

Katastrofa samochodowa w N. Wilejce

Wczoraj w N. Wilejce na ul. Połockiej samochód prowadzony przez dr Grabińskiego Wilno (Porłowa 5) skutkiem zepsucia się kierownicy wpadł na słup telegraficzny. Samochód uległ rozbiciu, zaś dr Grabiński odniósł ogólne potłuczenia. Rannego przywieziono do Wilna (c)

Zamach samobójczy robotnicy

Stefania Kawecka, (Trakt Batorego 49) z powodu braku pracy targnęła się na życie, wypijając większą dawkę jodyny. Desperatkę w stanie ciężkim skierowano do szpitala św. Jakuba.

PAN Początek o godz. 2-ej. Dziś ostatni dzień Danielle Darrieux w filmie „Moja panna mama” Uwaga! Tylko dwa dni. Jutro w niedzielę i poniedziałek **wznowienie**. W roli głównej **ZNACHOR** Stępowski

CASINO Dziś całość! Dwie serie w jednym programie 1) „Tygrys Esznepuru” 2) „Indyjski grobowiec”

Chrześcijańskie kino **SWIATOWID** Wzruszający dramat tragicznych przeżyć. **Miłość i trzy kobiety** W rol. gl. IWAN PETROWICZ i MAGDA SZNEIDER. Film ten to symfonia dźwięków, to symfonia miłości. Początki seansów o godz. 5—7—9, w niedziele i święta od 1-ej.

Szajka warszawskich oszustów skazana

Na kiermaszu św. Kazimierza w r. b. rozgromiono szajkę oszustów warszawskich w składzie 4 mężczyzn i 2 kobiet. Szajka trudniła się oszukańczą grą. Oszustów ujęto z aparatami do gry. Stawieni przed Sądem Grodzkim skazani wszyscy zostali na rok więzienia. Wczoraj Sąd Odwoławczy w Wilnie wyrok i Instancja za twierdził. (c)

Wiadomości radiowe

GODZINA NIESPODZIANEK.

Dzisiaj o godz. 22 — Rozgłoszenie Wileńska nada urozmaiconą audycję słowno-muzyczną p. t. „Godzina niespodzianek”. Muzyka, humor, śpiew — oto elementy tej barwnej audycji, której chętnie posłucha każdy.

WYCIECZKA DLA RADIOŚLUCHACZY.

Wycieczka dla radiosłuchaczy w niedzielę 14 sierpnia wyjątkowo nie odbędzie się.

Rozkład jazdy statków

„PAN TADEUSZ” i „SOKÓŁ”, kursujących między Wilnem a Werkami, z przystankami w Połpieście Wołokumpii, Kalwarii i Plaży Werkowskiej, od dnia 12 sierpnia 1938 r. w niedzielę i święta, do odwołania.

Odjazd z Wilna: 7*; 8,40; 9,15; 11,35; 12,10; 14,20; 15,20; 17,10; 17,50.

Odjazd z Werek: 8,20*; 10,05; 10,40; 13; 13,40; 15,45; 16,40; 18,55; 19,20.

W razie niepogody obowiązuje rozkład jak w dniu powszednie.

W dniu powszednie odjazd z Wilna: 8,50*; 10,10; 11,30*; 12,50; 14,10*; 15,30; 16,50*; 18,10.

Odjazd z Werek: 10,15*; 11,35; 12,55*; 14,15; 15,35*; 16,55; 18,15*; 19,35.

Dla wycieczek są wolne statki. Wszelkich informacji oraz wynajęcie statków uskutecznia się na przystani statków J. Borowskiej w Wilnie ul. Tadeusza Kościuszki, telefon 15-96.

UWAGA *: godziny dodatkowe przy większej frekwencji.

Ogłoszenie

Józef Ptakakis, notariusz w Wilnie, Wielka 56, obwieszcza, że 16 sierpnia 1938 r. o godzinie 9 rano odbędzie się w Wilnie, przy zaułku Warszawskim Nr 11, licytacja mebli, które można oglądać tamże w dniu licytacji.

PRACA

AGENTÓW(KI) zdolnych, wymownych na najlepszych warunkach poszukuje Polski Zakład Portretowy „PATRIA” Kielce, skrz. pocztowa 291.

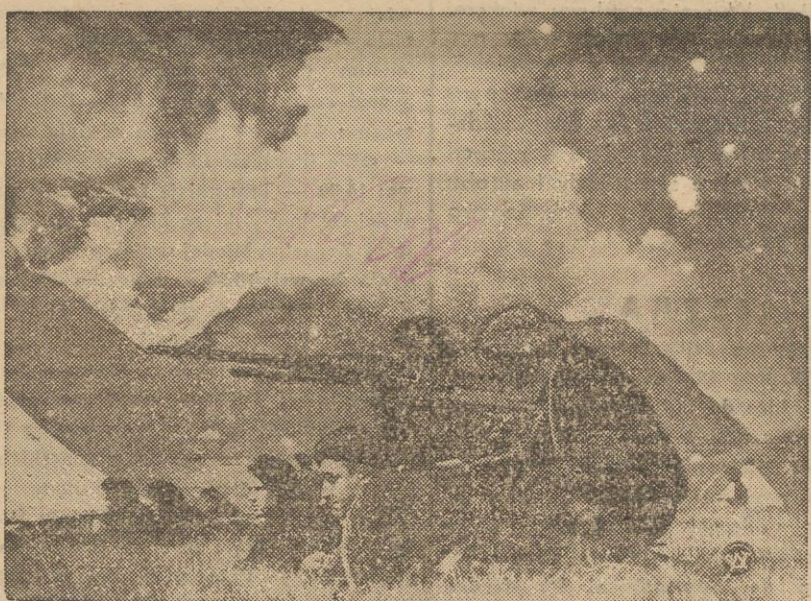
POSZUKUJĘ pracy w charakterze gospodyni, wiek średni. Posiadam dobre referencje. Adres: Majowa 26—3.

POTRZEBNY retuszer - laborant od zaraz. Chrześcijański zakład fotograficzny „Fotos”. Pińsk, ul. Kościuski 21.

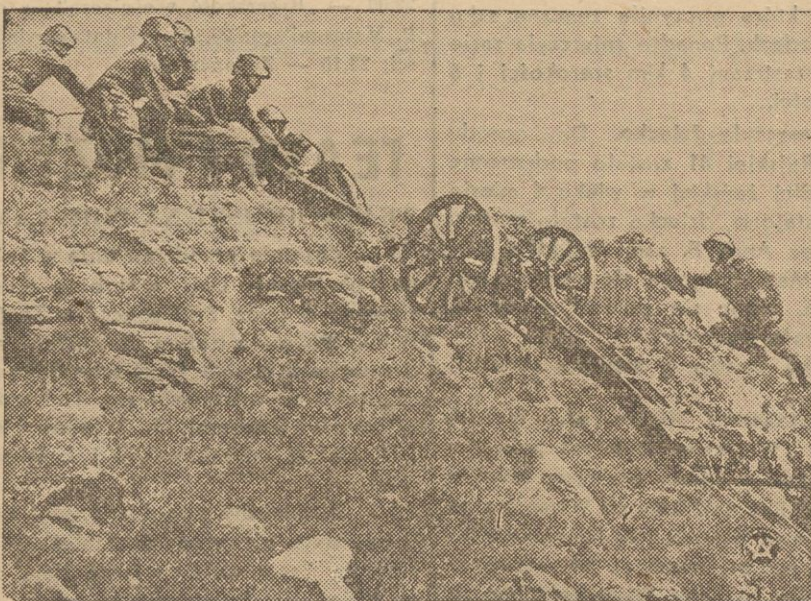
Kupujemy każdą ilość tegorocznego MIODU, dojrzalych SERÓW litewskich i GRZYBÓW suszonych.

Płacimy najwyższe ceny Spółka Chrześcijańska „EKONOMIA” Baranowicze, ul. Szeptyckiego 50 telefon 97

Wojska na manewrach

Fragment z wielkich manewrów francuskich w Alpach. Strzelcy alpejscy na pozycji.

Ćwiczenia górskiej artylerii czeskiej.

OGNISKO Dziś natchniona artystka! Genialna śpiewaczka **GRACE MOORE** wzbudzi entuzjazm wszystkich w największym filmie świata **BĘDZIESZ ZAWSZE MOJA** Nadprogram: UROZMAICONE DODATKI. Początek seansów o 6-ej, w niedzielę i święta o 4-ej

REDAKCJA i ADMINISTRACJA Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1 Centrala: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4 Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30 Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, ul. Bazylińska 35, tel. 169; Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze, Ułańska 11; Brześć n/B., Pierackiego 19, tel. 224; Pińsk, Dominikańska 40. Przedstawicielstwa: Kleck, Nieśwież, Stonim, Stołpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6; Suwałki — Em. Piłater 44, Równe — 3-go Maja 6; Wołkowsk — Brzeska 9/1.

CENA PRENUMERATY miesięcznej: z odnośnikiem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w administracji zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie niema urzędu pocztowego ani agencji zł. 2.50.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr. za wyraz, kronika redakc. i komunikaty 60 gr. za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—19

Celem uniknięcia zwłoki

W WYSYŁCE CZASOPISM I DOKŁADNEGO WYKONANIA DANEGO NAM ZLECENIA, PROSI WYDAWNICTWO SZANOWNYCH PT. PRENUMERATORÓW O

wczesne, dokładne i czytelne podawanie zmiany adresu.

„Kurjer Wileński”

LEKARZE

DR MED. JANINA **Piotrowicz Jurczenkowa** ordynator szpitala Sawicz. Choroby skórne, weneryczne i kobiece ul. Jagiellońska 16 m. 6, tel. 18-66. Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DOKTOR MED. **Zygmunt Kudrewicz** choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe ul. Zamkowa 15, tel. 19-60. Przyjmuje w godz. od 8—1 i od 3—7.

DOKTOR **Blumowicz** choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz. 9—1 i 3—7, w niedziele od 10—1.

DOKTOR **Zeldowicz** Choroby skórne, weneryczne, syfilis, narządów moczowych, od godz. 9—1 i 5—8 w.

DOKTOR **Zeldowiczowa** Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych od godz. 12—2 i 4—7, ul. Wileńska Nr 28 m. 3, tel. 377.

DOKTOR MEDYCYN **Cymbler** Choroby weneryczne, syfilis, skórne i moczopłciowe ul. Mickiewicza 12 (róg Tatarskiej, tel. 15-64. Przyjmuje od 8—2 i 5—8.

AKUSZERKI

AKUSZERKA **Maria Laknerowa** przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1a—8, róg ul. 3-go Maja obok Sąd.

AKUSZERKA **M. Brzezina** masaż leczniczy i elektryczny. Ul. Grodzka Nr. 27 (Zwierzyniec).

LOKALE

4 lub 5-pokojowego mieszkania z wygodami, pokojem dla służącej, pożądany ogródek poszukuje blisko centrum lub przystanku autobusowego. Zgłoszenia do Administracji: „K. W.”.

Nieświeskie

Chrześcijański sklep skór i obuwia **CIEŚLAK B.**, Kleck — Rynek Wykonuje solidnie, szybko i tanio wszelkie obstalunki.

BARANOWICKIE

RADIOOBIORNIKI detektorowe na głosnik, przystosowane do miejscowej radiostacji poleca: Zakład Radio-Techniczny N. i F. Kudelskich. Baranowicze, ul. Szeptyckiego Nr 34 b (w podwórzu). Tamże montaż nowych i przeróbka starych odbiorników lampowych na nowoczesne.

Kino-Teatr „PAN”

w Baranowiczach Dziś. Pelen napięcia dramat sensacji erycyjny p. t. **Slepy zaulek** W rolach głównych: SYLVIA SIDNEY, Joel Mac-Grea i inni

Kino „APOLLO”

w Baranowiczach Najpiękniejsza komedia śpiewno-muz. **Ich sto i ona jedna** W roli głównej DEANNA DURBIN Adolf Meniou i inni Orkiestra i chór opery wiedeńskiej

Popierajcie Przemysł Krajowy!